



Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: prawo

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Śląski
w Katowicach

Data przeprowadzenia wizytacji: 7-8 listopada 2025 r.

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	19
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	24
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	28
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	31
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	34
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	36
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	40
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	42

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Piotr Szwedo, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Mirosław Sadowski, ekspert PKA
2. dr Aleksander Jakubowski, ekspert PKA
3. dr Tomasz Kocoł, ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. Magdalena Herman, ekspert PKA reprezentujący studentów
5. Wioletta Marszelewska, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku prawo, prowadzonym na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2025/2026. Wizytacja została zrealizowana zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej stacjonarnie z wykorzystaniem narzędzi komunikowania się na odległość.

PKA po raz drugi oceniała jakość kształcenia na kierunku prawo. Poprzednia ocena programowa odbyła się w roku akademickim 2016/2017 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (uchwała nr 557/2017 Prezydium PKA z dnia 12 października 2017 r.).

Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego PKA z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Zespół odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia informacji przedstawionych w raporcie, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji.

Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z kierownictwem Uczelni. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, z przedstawicielami Samorządu Studenckiego i studenckiego ruchu naukowego, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, publiczny dostęp do informacji oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej, wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano opinie, o których przewodniczący zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	prawo	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	jednolite studia magisterskie	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	nauki prawne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	10 semestrów/300 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ¹ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	120 godzin/7 ECTS	
Moduł kierunkowy (tzw. specjalność) / moduły kierunkowe realizowane w ramach kierunku studiów	n/d	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	629	441
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ²	2970	1742
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	172	92
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	276	276
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	94	94
Łączna liczba punktów ECTS i godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	-	-

¹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

² Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ³ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

³ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Jednostką odpowiedzialną za organizację kształcenia na ocenianym kierunku jest Wydział Prawa i Administracji.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku prawo mają ścisły związek z misją i strategią Uniwersytetu Śląskiego. Zgodnie z zawartym w Statucie określeniem misji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach kluczowym elementem działalności Uczelni jest „kształcenie oraz kształtowanie cnót intelektualnych i obywatelskich, w tym rzetelności, krytycyzmu, szacunku dla innych, poszanowania wolności i praw człowieka i obywatela”. Strategia identyfikuje sześć kluczowych, wzajemnie powiązanych obszarów rozwoju Uniwersytetu, w ramach których cele operacyjne i działania służą osiągnięciu celu strategicznego, określonego następująco: „Celem strategicznym Uniwersytetu Śląskiego jest jego przekształcenie w uczelnię badawczą o międzynarodowym znaczeniu i prestiżu. Celem krótkookresowym jest osiągnięcie przez Uniwersytet formalnego statusu uczelni badawczej i jego utrzymanie w kolejnych okresach ewaluacyjnych”. Zgodnie ze Strategią Uniwersytetu Śląskiego przyjęto 5 priorytetowych celów operacyjnych, które służą podniesieniu poziomu badań naukowych i jakości kształcenia, a przez to zwiększeniu międzynarodowego znaczenia Uniwersytetu: (1) zwiększenie wpływu działalności naukowej uczelni na rozwój nauki, w szczególności w priorytetowych obszarach badawczych (POB) o dużym potencjale rozwoju, (2) wzmocnienie współpracy badawczej z renomowanymi instytucjami naukowymi, w szczególności w POB; (3) podniesienie jakości kształcenia studentów i doktorantów, w szczególności na kierunkach i w dyscyplinach związanych z POB, między innymi poprzez włączenie ich w badania naukowe; (4) przygotowanie i wdrożenie kompleksowych rozwiązań służących rozwojowi zawodowemu pracowników uczelni, szczególnie młodych naukowców; (5) podniesienie jakości zarządzania uczelnią, w tym pro jakościowe zmiany organizacyjne. W Strategii wskazano wartości, jakimi kieruje się społeczność Uniwersytetu, w tym kształcenie oraz kształtowanie cnót intelektualnych i obywatelskich, w tym rzetelności, krytycyzmu, szacunku dla innych, poszanowania wolności i praw człowieka i obywatela, a także wpływ na otoczenie Uniwersytetu, krzewienie wiedzy i wartości humanistycznych, przyczynianie się do rozwoju tego otoczenia z wykorzystaniem osiągnięć naukowych, dydaktycznych i artystycznych, a także współpracę z gospodarką, instytucjami publicznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku prawo odpowiadają temu założeniu, w szczególności prowadzone kształcenie prawników przyczynia się do rozwoju otoczenia, zapewniając mu fachowe kadry do pracy w sądownictwie, administracji rządowej i samorządowej czy obsłudze prawnej przedsiębiorców i mieszkańców, w tym lokalnych. Wyrazem tego jest wyróżnienie w koncepcji kształcenia trzech ścieżek (ścieżka cywilistyczna, karnistyczna, biznesowa), jak i wiodące potraktowanie nauczania w obszarze publicznoprawnym (przygotowujące do pracy, np. w urzędach administracji samorządowej czy terenowej administracji rządowej). Konstrukcja ta ma na celu umożliwienie bardziej elastycznego kształtowania ścieżki zawodowej, nie tylko w ramach typowych, korporacyjnych, zawodów prawniczych. Należy podkreślić również powiązanie oferty dydaktycznej dedykowanej osobom studiującym na kierunku prawo z modułami ogólnouniwersyteckimi. Osoby studiujące na kierunku prawo mają możliwość wyboru modułu z grupy modułów cyfrowy świat

oferowanego w ramach Nowej Koncepcji Studiów. W jego ramach prowadzone są m.in. zajęcia z analizy danych, sztucznej inteligencji, a także tworzenia cyfrowych światów.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku wpisują się w dyscyplinę naukową, do której przyporządkowano kierunek, tj. nauki prawne. Celem kształcenia na kierunku prawo jest wypracowanie takiego modelu, który pozwoli absolwentom na funkcjonowanie na rynku pracy, w tym przede wszystkim w zawodach prawniczych w warunkach dynamicznie zmieniającego się świata. Studia na kierunku prawo umożliwiają zdobycie wszechstronnej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, niezbędnych do wykonywania przyszłego zawodu, ale również niezwykle istotnych z perspektywy realizowania ważnych ról społeczno-gospodarczych zarówno w kraju, jak i poza jego granicami. Przyjęta koncepcja kształcenia zakłada uzyskanie szerokiej wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu różnych gałęzi prawa, a także nabycie kompetencji społecznych, niezwykle istotnych z perspektywy wykonywania zawodów prawniczych, dalszego kształcenia oraz podejmowania innych, istotnych ról społecznych i zawodowych.

Koncepcja i cele kształcenia były przedmiotem konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Interesariusze wewnątrzni to w szczególności nauczyciele akademicy, doktoranci oraz studenci. Wydział stwarza liczne okazje do konsultowania z nimi koncepcji kształcenia, monitorując jakość kształcenia oraz organizując np. cykliczne spotkania z przedstawicielami Samorządu Studenckiego oraz włączając studentów w prace komisji ds. zmian programowych. Wydział aktywnie współpracuje również z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z najważniejszymi podmiotami i instytucjami z regionu, będącymi potencjalnymi pracodawcami absolwentów kierunków realizowanych na Wydziale. Współpraca ta obejmuje: spotkania w ramach Rady Ekspertckiej, spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, podczas których omawiane są potencjalne płaszczyzny współpracy między Wydziałem a podmiotami reprezentującymi regionalny rynek pracy oraz omawiany jest program kształcenia na kierunkach realizowanych na Wydziale pod kątem potrzeb zgłaszanych przez zaproszonych gości jako potencjalnych przyszłych pracodawców absolwentów Wydziału, konsultowanie koncepcji, celów, efektów uczenia się programu studiów prawniczych w ramach umów dwustronnych, podpisanych z różnymi podmiotami - przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Szeroka i wielopłaszczyznowa współpraca zaowocowała ciągłym doskonaleniem specyficznych elementów realizowanej koncepcji kształcenia w ścisłej współpracy z pracodawcami. Istotne znaczenie ma położenie nacisku na kompetencje miękkie, co jest odpowiedzią na głosy interesariuszy zarówno wewnętrznych (przede wszystkim osoby studiujące), jak i zewnętrznych (Rada Ekspertcka). Przykładowo można wskazać obecność w koncepcji zagadnień związanych z terminologią łacińską z elementami retoryki, zagadnień prawnych związanych z adaptacją do zmian klimatu, a także związanych z kulturą i dziedzictwem kulturowym, postępowaniem egzekucyjnym cywilnym.

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego od lat jest wiodącym ośrodkiem badań nad prawem górniczym i geologicznym, co koreluje ze specyfiką regionu, związanego z wydobyciem surowców, w szczególności węgla kamiennego. Wyrazem tego są publikacje naukowe w obszarze prawa górniczego i geologicznego, jak i wydawanie cenionego w tym obszarze czasopisma naukowego „Prawne problemy prawa górniczego i ochrony środowiska”, czy funkcjonowanie Zespołu prawa górniczego i ochrony środowiska („Zespół Studiów nad Prawem Górniczym i Geologicznym”). Znaczenie przy tym badań w tym obszarze jest co najmniej ogólnokrajowe, wydobycie różnych kopalin odbywa się na terenie całej Polski (np. piasku), pozostając – niezależnie od zmniejszającej się roli wydobycia węgla kamiennego – aktualną problematyką, rozwijającą się stosownie do rozwoju

gospodarczych potrzeb państwa, a w konsekwencji rodzącą wyzwania i potrzeby prawne. Rekomenduje się wykorzystanie wyróżniającego się dorobku jednostki w działalności naukowej w obszarze prawa górniczego i geologicznego do szerszego uwzględnienia w koncepcji kształcenia zagadnień związanych z górnictwem. Obecnie zagadnienia te uwzględniane są w ramach zajęć ogólnych (np. *prawo ochrony środowiska*), niemniej w niewielkim zakresie, biorąc pod uwagę problematykę prawa górniczego i geologicznego. Należy zauważyć, że nie może być on traktowany jako ekwiwalentny dla odrębnego modułu z zakresu prawa górniczego i geologicznego. Zagadnienia geologii i górnictwa są bowiem jedynie jednym z tematów zajęć z ćwiczeń z prawa ochrony środowiska (piętnastogodzinnych), zaś gospodarowanie geologicznymi zasobami środowiska stanowi jeden z tematów wykładów (na wszystkie poświęcono 30 godzin). Zachodząca transformacja regionu śląsko-zagłębiowskiego nie obniża potrzeb związanych z nauką wskazanej podgałęzi prawa, gdyż prawo górnicze i geologiczne reguluje także kwestie dotyczące zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych.

Działalność naukowa Uczelni jest związana z koncepcją, celami kształcenia i jest prowadzona w dyscyplinie nauki prawne, do której kierunek jest przyporządkowany. Główne kierunki działalności naukowej w dyscyplinie nauki prawne obejmują: prawo cywilne i międzynarodowe prawo prywatne, w tym odpowiedzialność cywilną, ochronę konsumenta, prawo autorskie, prawo medyczne, prawo giełdowe; prawo karne i politykę kryminalną; postępowanie cywilne: postępowanie spadkowe, egzekucję z innych wierzytelności i innych praw majątkowych; postępowanie karne: zagadnienia dowodowe w procesie karnym, międzynarodową współpracę w sprawach karnych, europejskie prawo karne, wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie karnym; prawo administracyjne i postępowanie administracyjne: problematykę postępowania administracyjnego i postępowania podatkowego, pozwolenia w administracji; prawo budowlane, problematykę prawną zagospodarowania przestrzennego, kontrolę administracji publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli sądowej; polskie i porównawcze prawo konstytucyjne: parlamentaryzm polski na tle porównawczym, teorię demokracji, systemy konstytucyjne państw członkowskich UE, prawno-ustrojowe aspekty usytuowania i funkcjonowania w praktyce organów władzy wykonawczej, państwo prawa i praworządność, europejskie standardy praworządności, ochronę praw i wolności jednostki w aspekcie prawa konstytucyjnego; prawo ubezpieczeniowe: teorię ryzyka ubezpieczeniowego, pośrednictwo ubezpieczeniowe, ubezpieczenia komunikacyjne, ubezpieczenia kredytu, prawo ubezpieczeń gospodarczych; prawo międzynarodowe publiczne; międzynarodowe prawo karne; międzynarodowe prawo gospodarcze; teorię zobowiązań międzynarodowych i odpowiedzialności w prawie międzynarodowym; prawo europejskie: tożsamość narodową a tożsamość europejską, europejskie prawo materialne, instytucjonalne prawo Unii Europejskiej; prawo finansowe i prawo podatkowe: orzecznictwo sądów w sprawach podatkowych, kierunki rozwoju europejskiego prawa podatkowego, wykładnię prawa podatkowego, instrumenty prawne zapobiegania unikaniu opodatkowania; prawo pracy: wpływ orzecznictwa sądowego i konstytucyjnego na prawo pracy, zbiorowe prawo pracy; ubezpieczenia społeczne i ich reformę; ochronę praw człowieka: teorię prawa międzynarodowego praw człowieka, międzynarodowe prawo humanitarne, prawa człowieka w kontekście porządku publicznego i wymiaru sprawiedliwości, ze szczególnym uwzględnieniem gwarancji wolności i bezpieczeństwa osobistego, ochronę praw ofiar przestępstw i nadużyć władzy; prawo ochrony środowiska i publiczne prawo gospodarcze: prawo wodne, prawo leśne, publiczne prawo konkurencji, zamówienia publiczne, kontrolę administracji, prawo budowlane, partnerstwo publiczno-prywatne, umowę koncesji na roboty budowlane lub usługi; teorię i filozofię prawa: współczesne koncepcje prawa; ewolucję podmiotowości prawnej w państwach europejskich, funkcje

prawa, wykładnię prawa a precedens prawny, teorię legislacji; prawo rzymskie; znaczenie tradycji romanistycznej dla europejskich systemów prawa; prawo wyborcze: ewolucję samorządowego prawa wyborczego, administrację wyborczą.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Są dla niej specyficzne, przy czym zostały zarysowane w następujący sposób, np.:

- w obszarze wiedzy: K_W01 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu uwarunkowania związane z prowadzeniem działalności zawodowej prawnika, w tym w zakresie prawa własności przemysłowej i prawa autorskiego, jak również podstawowe zasady tworzenia oraz rozwoju różnych form przedsiębiorczości niezbędnych przy wykonywaniu zawodu prawnika, K_W02 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu główne tendencje rozwojowe i ewolucję kluczowych instytucji prawnych, ustrojowych i doktrynalnych, wzajemne zależności pomiędzy nimi, a także ich znaczenie dla współczesnych systemów prawa, czy też K_W07 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu system i hierarchię źródeł prawa, ich typy w poszczególnych dziedzinach prawa, zasady i procedury tworzenia aktów prawnych, posiada zaawansowaną wiedzę na temat ich funkcji oraz wzajemnych relacji.
- w obszarze umiejętności: K_U03 Posiada umiejętność oceny złożonych i nietypowych problemów w kontekście ich związku z prawem, potrafiąc dokonać ich interpretacji z uwzględnieniem zasad logiki prawniczej, formułując możliwe rozwiązania w danej sprawie i proponując własne, także w nieprzewidywalnych warunkach, czy też K_U08 Potrafi swobodnie wykorzystać instrumenty zaczerpnięte z różnych dziedzin prawa, także w sytuacjach wymagających zastosowania wiedzy interdyscyplinarnej, formułując i testując hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi, K_U10 Potrafi przygotowywać projekty aktów prawnych, wniosków, opinii, stanowisk i rozstrzygnięć wymaganych w poszczególnych dziedzinach prawa przy właściwym wykorzystaniu posiadanej wiedzy.
- w obszarze kompetencji społecznych: K_K02 Jest gotów do dokonania analizy prawnej wydarzeń, zjawisk i sytuacji społecznych, potrafiąc określić i ocenić indywidualne i zbiorowe interesy poszczególnych uczestników życia społecznego, a także interes społeczny w danej dziedzinie, K_K07 Jest gotów do zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny, przestrzegając i rozwijając zasady etyki zawodowej prawnika oraz podejmując działania zapewniające przestrzeganie tych zasad w działalności zawodowej, czy też K_K08 Jest gotów w sposób krytyczny ocenić poziom posiadanej wiedzy, ma świadomość znaczenia wiedzy przy rozwiązywaniu problemów prawnych, a także jest gotów do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów prawnych.

Opis zakładanych efektów uczenia się wskazuje na poziom zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności właściwy dla 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauki prawne, a także z zakresem działalności naukowej Uczelni w tej dyscyplinie. W zbiorze efektów uczenia się określonych dla ocenianego kierunku oraz dla zajęć uwzględniono efekty związane ze zdobywaniem przez studentów kompetencji badawczych właściwych dla zakresu działalności odpowiadającej ocenianemu kierunkowi (K_U08 Potrafi swobodnie wykorzystać instrumenty zaczerpnięte z różnych dziedzin prawa, także w sytuacjach wymagających zastosowania wiedzy interdyscyplinarnej, formułując i testując hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi). W aspekcie spójności efektów uczenia się zdefiniowanych dla zajęć tworzących program jednolitych studiów magisterskich z efektami określonymi dla ocenianego

kierunku nie stwierdzono żadnych uchybień w zakresie formułowania efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć. Sformułowane efekty przypisane do zajęć informują o specyficznej wiedzy czy umiejętnościach przekazywanych w ramach zajęć, a tym samym uszczegółwiają we właściwy sposób efekty kierunkowe. Efekty uczenia się uwzględniają w szczególności umiejętności związane z komunikowaniem się w języku obcym (K_U01 Postępuje się co najmniej jednym językiem obcym z uwzględnieniem języka specjalistycznego na poziomie co najmniej B2+).

Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia, sformułowane w sposób zrozumiały, określający specyficzne kompetencje, jakie student powinien osiągnąć i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni oraz polityką jakości, a także mieszczą się w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, tj. nauki prawne. Koncepcja i cele kształcenia są związane z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie nauki prawne, są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Koncepcja i cele kształcenia zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Na szczególną uwagę zasługuje różnorodność kontaktów z szeroko rozumianym otoczeniem społeczno-gospodarczym. Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim oraz są zgodne z 7 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć są zgodne również z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany. Efekty uczenia się uwzględniają kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne na rynku pracy i w działalności naukowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Rekomenduje się wykorzystanie wyróżniającego się dorobku jednostki w działalności naukowej w obszarze prawa górniczego i geologicznego do szerszego uwzględnienia w koncepcji kształcenia zagadnień związanych z prawem górniczym i geologicznym.

Zalecenia

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki prawne, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tej dyscyplinie. Ponadto treści programowe są zgodne z efektami uczenia się określonymi dla poszczególnych zajęć. Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Program studiów przewiduje dwie zasadnicze grupy zajęć: zajęcia obligatoryjne oraz zajęcia obieralne (fakultatywne). Wśród grupy zajęć obligatoryjnych znajdują się te mające charakter ogólny i propedeutyczny, stanowiące fundament dla nauki zajęć dogmatycznych, obrazujące społeczeństwo i jego ewolucję, takie jak: *wstęp do prawoznawstwa, prawo rzymskie, historia prawa czy logika dla prawników*. Celem tej grupy zajęć jest nauczenie studenta, że normy prawne stanowią regulatory życia społecznego i muszą odpowiadać potrzebom społeczeństwa jako całości, jednostek i podmiotów zbiorowych na określonym etapie rozwoju społecznego. Trzon zajęć obligatoryjnych stanowią zajęcia dogmatyczne, dzięki którym student uzyskuje umiejętność rozumienia tekstów prawnych i dokonywania ich wykładni, stosownie do osiągnięć nauki i potrzeb praktyki (m.in. *prawo cywilne - część ogólna, prawo cywilne - zobowiązania cz. I. i II, prawo cywilne - rzeczowe, prawo cywilne rodzinne i spadkowe, prawo karne, prawo handlowe, prawo pracy, prawo administracyjne*). Istotne są zajęcia obejmujące materię proceduralną (*postępowanie karne, postępowanie cywilne, postępowanie administracyjne, postępowanie sądownoadministracyjne*). W toku studiów osoba studiująca uzyskuje znajomość podstawowych dziedzin prawa polskiego, prawa stanowionego przez Unię Europejską oraz kluczowych aktów prawa międzynarodowego.

Reagowanie w programie studiów na rozrost i fragmentaryzację podstawowych gałęzi prawa jest wartością podkreślenia dobrą praktyką. Tytułem przykładu w przeszłości procedura sądownoadministracyjna była ujęta w Kodeksie postępowania administracyjnego, czerpiąc szeroko z procedury cywilnej. Kolejno nastąpiło wyodrębnienie postępowania przed NSA do odrębnej regulacji, a wreszcie od 2004 roku – tj. utworzenia sądownictwa dwuinstancyjnego – ujęcie kompleksowe postępowania sądownoadministracyjnego zasadniczo bez odwołania do Kodeksu postępowania administracyjnego czy Kodeksu postępowania cywilnego. Mimo tego w wielu przypadkach w Polsce wciąż materia procedury sądownoadministracyjnej jest nauczana w ramach zajęć z postępowania administracyjnego prowadzonych w wymiarze sprzed reformy sądownictwa administracyjnego, a wobec jej szerokiego zakresu osiągnięcie efektów uczenia się z postępowania przed tymi sądami w krótkiej jednostce czasu bywa niemożliwe. Z tych względów w pełni uzasadnione jest odrębne prowadzenie zajęć *postępowanie administracyjne* (30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń) i zajęć *postępowanie sądownoadministracyjne* (30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń), co pozwala stwierdzić adekwatność wymiaru godzinowego tych zajęć do zakresu materii. Również dokonane w programie studiów obowiązującym od 2025 roku zwiększenie wymiaru godzinowego zajęć *postępowanie sądownoadministracyjne* (podwojenie do 30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń) i *prawo administracyjne* (obecnie dwukrotnie po 30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń) w odpowiedzi na wynikający ze zmian prawnych w obszarze prawa

publicznego wzrost objętości treści dydaktycznych wymaganych w ramach tych zajęć należy uznać za uzasadnione.

Na podkreślenie zasługuje również ranga nadana w programie studiów zajęciom z zakresu prawa samorządu terytorialnego – 30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń obowiązkowych. Współgra to z działalnością badawczą w jednostce (Wydział Prawa i Administracji UŚ jest wiodącym ośrodkiem naukowym w obszarze prawa samorządu terytorialnego) i współpracą z samorządowym otoczeniem społeczno-gospodarczym, której wyrazem było przykładowo to, że pracownicy prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku prawo (realizując umowę zawartą przez UŚ w Katowicach) we współpracy z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią sporządzili dwa projekty ustaw. Pierwszy z nich miał stanowić nowelizację ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim, odpowiadającą na najważniejsze problemy prawno-organizacyjne związku metropolitalnego w województwie śląskim. W szczególności, w sporządzonym projekcie w sposób nowatorski opisano kwestię zadań związku metropolitalnego, a także finansowania ich realizacji. Drugi sporządzony projekt realizować miał koncepcję połączenia największych miast konurbacji śląskiej w jedną gminę o charakterze metropolitalnym. Doświadczenia wynikające z tej współpracy zostały bezpośrednio przeniesione na treść prowadzonych zajęć, w szczególności *prawo samorządu terytorialnego*. Przyjęte założenie o obligatoryjnym i istotnym godzinowo ujęciu prawa samorządu terytorialnego odpowiada w szczególności potrzebie osiągnięcia efektu uczenia się w zakresie wiedzy K_W06 („Zna i rozumie w pogłębionym stopniu organizację, kompetencje, procedury i tendencje rozwojowe organów państwowych, w szczególności ma zaawansowaną wiedzę w dziedzinie sprawowania władzy politycznej na szczeblu centralnym i lokalnym, ochrony prawa i wymiaru sprawiedliwości oraz administracji, w tym administracji gospodarczej i finansów publicznych”). Co ważne, w ramach ćwiczeń „zwraca się uwagę na praktyczne aspekty funkcjonowania administracji samorządowej, dlatego student powinien nabyć umiejętność zastosowania wiedzy teoretycznej (np. poprzez znajomość zasad podejmowania uchwał, umiejętność sporządzania projektów aktów prawnych czy pism w postępowaniu administracyjnym bądź sądownoadministracyjnym z udziałem jednostek samorządu terytorialnego)”. Jest to wzorcowy przykład uwzględniania potrzeb regionalnych i lokalnych, kluczowych dla kształtowania tożsamości kierunku studiów i jednostki dydaktycznej, a przekładających się na treści programowe.

Innym przykładem osadzenia treści programowych w potrzebach regionalnych, w tym związanych z transformacją śląską, są zajęcia związane z prawem dotyczącym dziedzictwa kulturowego czy ochroną środowiska (adaptacją do zmian klimatu). Świadczy to też o aktualności przyjmowanych treści programowych.

Wskazując przykładowe powiązania treści programowych z kierunkowymi efektami uczenia się warto odnotować, że moduł *prawo cywilne - część ogólna* w zakresie wiedzy realizuje efekty: K_W07, K_W08, K_W10, w zakresie umiejętności: K_U03, K_U04, K_U09 a w zakresie kompetencji społecznych efekt K_K08. Z kolei moduł *prawo handlowe cz. I i II* związany jest z realizacją m.in. efektów uczenia się w zakresie wiedzy K_W07, K_W08, K_W10, K_W12 i pozwala nabyć umiejętności K_U04, K_U05, K_U09. Daje także możliwość nabycia kompetencji K_K01, K_K05. Moduł *prawo karne* służy realizacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy K_W02, K_W03, K_W04, K_W07, K_W10, K_W11 umiejętności K_U02, K_U04, K_U07, K_U09, K_U11, K_U12 i kompetencji społecznych K_K08. Z kolei moduł *postępowanie karne cz. I i II* realizuje efekty uczenia się w zakresie wiedzy K_W03, K_W08, K_W10, umiejętności K_U05, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U13, i kompetencji społecznych K_K06, K_K07. Natomiast moduł *prawo konstytucyjne* służy realizacji kierunkowych efektów uczenia się w zakresie

wiedzy K_W02, K_W03, K_W05, K_W06, K_W07, K_W10, umiejętności K_U02, K_U04, K_U07, K_U13 i kompetencji społecznych K_K02. Przykładem powiązań treści programowych z kierunkowymi efektami uczenia się mogą być zagadnienia podejmowane w ramach modułu do wyboru *fundusze i projekty UE* który uwzględniają efekty w zakresie wiedzy K_W03, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W10 umiejętności K_U04, K_U05, K_U12, K_U13 i kompetencji społecznych K_K02, K_K07, K_K08.

Jednolite studia magisterskie na kierunku prawo stacjonarne i niestacjonarne trwają 10 semestrów i przypisano im 300 punktów ECTS (2970 godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na studiach stacjonarnych oraz 1742 godzin na studiach niestacjonarnych). Liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia przypisano na studiach stacjonarnych 172 punktów ECTS. W związku z powyższym należy stwierdzić, że dla studiów stacjonarnych wymaganie, iż zajęciom z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich przypisano co najmniej połowę wszystkich punktów ECTS wskazanych w programie studiów, zostało spełnione.

Sekwencja zajęć zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Oferta zajęć do wyboru spełnia wymagania określone w § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, zgodnie z którym program studiów umożliwia studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS. Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru wynosi 94 ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. W programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 została udoskonalona i zmieniona formuła zajęć obieralnych. Wdrożone zostały dwie grupy modułów: stała lista zajęć obieralnych oraz zmienna lista zajęć obieralnych. Zajęcia obieralne oferowane w ramach stałej listy zostały uszeregowane w ramach tzw. koszyków. W ramach każdego z nich studenci mogą w sposób elastyczny rozszerzać swoje zainteresowania w różnych zakresach. Koszyki zostały skonstruowane w sposób nowatorski, tak aby moduły znajdujące się w nich obejmowały zupełnie różne zakresy tematyczne (prawo prywatne, prawo publiczne, sektor biznesowy). W ramach stałej listy modułów obieralnych można wymienić m.in. następujące moduły: *fundusze i projekty UE, organy ochrony prawa i zawody prawnicze, zamówienia publiczne, ubezpieczenia społeczne, postępowanie egzekucyjne cywilne, obrót i zarządzanie nieruchomościami, prawo karne skarbowe, prawo karne wykonawcze czy też prawo konsumenckie*. Student w ramach grupy zajęć oferowanych w tzw. koszykach ma możliwość wyboru jednych z proponowanych zajęć. Oprócz grupy zajęć obieralnych, oferowanych w ramach stałej listy, student będzie miał możliwość wyboru zajęć ze zmiennej listy (m.in. wykładów monograficznych i konwersatoriów). Ich oferta kształtowana jest z myślą o osobach studiujących, stosownie do zmieniających się potrzeb otaczającego świata. Obejmują one przykładowo moduły, takie jak np. *prawne granice wolności wypowiedzi w Rzeczypospolitej Polskiej, prawo żywnościowe UE, prawo spółdzielcze, międzynarodowe prawo karne, postępowanie nieprocesowe, specustawy w polskim systemie prawnym*. Na szczególną uwagę zasługuje to, że osoby studiujące na kierunku prawo mają również możliwość wyboru modułów w języku obcym, takich jak np. *International Human Rights Law, Business Activity of Companies in the European Union, Witness Testimony - Legal and Psychological*

Aspects, Art and Cultural Property Law, Artificial intelligence in law and forensics, Fiscal Sustainability: International Approach, Animal Trade Law.

Harmonogram realizacji programu studiów zawiera zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki prawne, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze 276. Wymiar ten spełnia warunek, iż program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której został przyporządkowany oceniany kierunek w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

Harmonogram realizacji programu studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego. Program studiów magisterskich przewiduje także lektorat języka obcego do wyboru spośród: angielskiego, niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego, rosyjskiego. Na studiach realizowanych według programu obowiązującego od roku akademickiego 2025/2026 zajęcia odbywają się w semestrach od 2 do 5 na studiach stacjonarnych w wymiarze 120 godzin (12 punktów ECTS), a na niestacjonarnych w wymiarze 80 h (12 punktów ECTS).

Trafność doboru oraz zróżnicowanie form zajęć dydaktycznych, a także proporcja liczby godzin przypisanych poszczególnym formom w powiązaniu z formami zajęć, zakładanymi efektami uczenia się i profilem studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Specyfika, czy też złożoność zagadnień objętych materialem zajęć z konkretnych zajęć przekłada się na wymiar godzin zajęć, uwzględniając poszczególne formy zajęć, jak i sam dobór formy zajęć do omawianej tematyki. Program studiów na kierunku prawo przewiduje zajęcia dydaktyczne w formie głównie wykładów (1440 godzin na studiach stacjonarnych, 948 godzin na studiach niestacjonarnych) i ćwiczeń (1125/546 godzin), w mniejszym zaś stopniu konwersatoriów (60/40 godzin), lektoratów (120/80 godzin), seminariów (120/80 godzin). Występują również warsztaty, ale w mniejszym wymiarze (15 godzin na studiach stacjonarnych i 10 godzin na studiach niestacjonarnych).

Program studiów na kierunku prawo przewiduje zajęcia dydaktyczne w formie wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, lektoratów, seminariów, a także warsztatów. Podstawowe znaczenie ma wykład informacyjny/kursowy. W ramach metod asymilacji wiedzy/podających można wyróżnić również wykład monograficzny. W zbiorze metod asymilacji wiedzy, które stosowane są na Wydziale znajduje się również objaśnienie/wyjaśnienie, a więc eksplikacja polegająca na wyprowadzeniu uznanego z góry twierdzenia z innych, wcześniej już znanych, w określonej przez osobę prowadzącą zajęcia liczbie kroków. Nie można pominąć również innego przykładu metod podających, jakim jest opis. Jego istotą jest opis przedmiotów, zjawisk, procesów, osób; wiąże się z określeniem struktury i cech charakterystycznych opisywanego obiektu, zjawiska, procesu; opisowi towarzyszy zwykle pokaz opisywanego obiektu lub jego modele, rysunki, tabele, wykresy, itd.; opis może przyjąć formę: wyjaśnienia, klasyfikacji, uzasadnienia lub porównania. Wśród metod problemowych jest wykład konwersatoryjny polegający na przekazie treści, przy uwzględnieniu interakcji ze słuchaczami wykładu, gdzie dyskusja związana z wykładem stanowi jeden z jego elementów bądź jest jego kontynuacją. Wykłady takie w większym stopniu aktywizują studentów niż bierne słuchanie, zwiększają efektywność zdobywania wiedzy oraz sprzyjają rozwojowi dodatkowych umiejętności i kompetencji społecznych. Przykładem takiego modułu jest moduł *organy ochrony prawa i zawody prawnicze*. Wprowadzenie formy wykładu konwersatoryjnego ocenić należy pozytywnie, zwłaszcza w związku ze zmniejszaniem się wielkości grup wykładowych i odchodzeniem od samego podawania wiedzy ujętej w podręczniku. Formuła ćwiczeń, lektoratów, seminariów, konwersatoriów czy warsztatów narzuca stosowanie metod dydaktycznych, które umożliwiają, a nawet wymuszają, na studentach samodzielne zdobycie

informacji z podanych źródeł, przetworzenie treści przekazanych w ramach wykładu, a następnie zastosowanie ich w działaniu. Przyjęty profil absolwenta studiów na kierunku prawo zakłada, że kształcenie na kierunku prawo ma na celu wykształcenie profesjonalnego prawnika, efektywnie wykorzystującego nabytą w toku studiów wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Absolwent studiów na kierunku prawo dysponuje nie tylko znajomością norm prawnych, ale – dzięki odpowiedniemu wyprofilowaniu procesu dydaktycznego – cechuje go zaawansowana umiejętność ich odnoszenia do stanów faktycznych, budowania argumentacji na rzecz uzasadnienia określonego stanowiska, formułowania ocen dotyczących jakości stanu prawnego. Dlatego zasadnie przyjęto, że aby przygotować osoby studiujące do pełnienia takich zadań, konieczne jest bezpośrednio ich zaangażowanie w proces kształcenia przy użyciu metod problemowych (aktywizujących), programowych, a także samodzielnego uczenia się. Przykładem realizacji tego założenia są zajęcia *prawo cywilne - cz. rodzinna i spadkowa*, w toku których studenci opierając się na wiedzy zdobytej w czasie wykładu i w ramach pracy własnej, analizują konkretne przypadki (kazusy) wskazane przez prowadzącego, poszukując odpowiednich rozwiązań określonego stanu faktycznego. Pozwala to na wykorzystanie szerokiego spektrum metod dydaktycznych, w zależności od scenariusza konkretnych zajęć. W ramach tych zajęć można zastosować bowiem metodę gry dydaktycznej, dyskusji/debaty, studium przypadku, case studies, peer learning, flipped classroom, indywidualnej pracy z tekstem, czy też indywidualnej pracy z podręcznikiem programowym. Innym przykładem może być realizacja zajęć *prawo podatkowe*, gdzie podczas zajęć osoby studiujące wyjaśniają problemy wskazane przez prowadzącego, posługując się wiedzą zdobytą na wykładach i w ramach pracy własnej. Praca prowadzącego ze studentami oparta jest na klasycznej metodzie problemowej. Uczestnicy zajęć toczą dyskusje (w formule „okrągłego stołu”), co wpływa na utrwalenie i poszerzenie wiedzy, nabycie nowych umiejętności i kompetencji społecznych.

W programie studiów znajduje się odwołanie do zróżnicowanych metod kształcenia, rozwiniętych w naukach pedagogicznych. Odnaleźć można w tym katalogu gry dydaktyczne (w tym gry symulacyjne, gry decyzyjne, gry psychologiczne), dyskusję/debatę, peer learning, a więc nauka poprzez wymianę wiedzy w grupie/zespole/parze, flipped classroom, tj. nauczanie wyprzedzające polegające na pracy na zajęciach opartej na uprzednio samodzielnie przestudiowanym materiale wskazanym przez prowadzącego zajęcia, ważne w naukach prawnych studium przypadku (case studies), prezentacje, symulacje, prace z podręcznikiem wykładowym, indywidualna praca z tekstem, autoedukację, a nawet inscenizacje/dramy. Z kolei przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej w zakresie nauki prawnej, a także udziałowi w tej działalności sprzyja wykorzystanie form w postaci sporządzania przez studenta opracowania naukowego – w tym kontekście odnotowano przypadek publikacji studentów wraz z pracownikami naukowymi. Studenci są przygotowywani do prowadzenia badań naukowych również w trakcie seminariów.

Integralną częścią procesu kształcenia na kierunku prawo są studenckie praktyki zawodowe, których organizację określa Regulamin Studiów UŚ, Regulamin Praktyk Zawodowych Osób Studiujących na Wydziale Prawa i Administracji UŚ, zarządzanie w sprawie organizacji praktyk zawodowych w UŚ oraz program studiów. Praktyki realizowane są w 10. semestrze w wymiarze 120 godzin zajęć i 55 godzin pracy własnej. Za zaliczenie praktyk student otrzymuje 7 pkt ECTS. Punktacja ECTS została określona prawidłowo, jednakże zakładana ilość czasu pracy własnej studenta nie została wskazana wprost w sylabusie.

Nadzór nad organizacją praktyk sprawują opiekunowie praktyk, będący nauczycielami akademickimi. Do zadań opiekunów należy weryfikacja uzyskania przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Opiekunowie praktyk posiadają kompetencje i doświadczenie, które pozwalają na prawidłową organizację praktyk oraz weryfikację stopnia uzyskania przez studentów efektów uczenia się.

Uczelnia posiada stałe porozumienia w sprawie realizacji praktyk na ocenianych studiach. Na liście podmiotów współpracujących znalazły się: Okręgowa Rada Adwokacka w Katowicach, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Katowicach, Sąd Rejonowy Katowice-Zachód, Sąd Okręgowy w Gliwicach, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach, Śląska Izba Lekarska w Katowicach – Okręgowy Sąd Lekarski, Biuro Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Lekarzy i Lekarzy Dentystów w Katowicach, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Fundacja Court Watch Polska w Toruniu. Student ma możliwość wyboru miejsca realizacji praktyk spoza listy uczelnianej. Każdorazowo jednak, warunkiem przystąpienia do realizacji praktyk jest uzyskanie uprzedniej zgody opiekuna praktyk i zawarcie porozumienia pomiędzy Uczelnią a praktykodawcą. Uczelnia jest więc w stanie uprzednio sprawdzić, czy miejsce wybrane przez studenta jest odpowiednie. Porozumienie odnosi się wprost do efektów uczenia się dla praktyki. Potencjalny praktykodawca posiada wiedzę jakimi efektami ma zakończyć się realizacja praktyk i zobowiązuje się do umożliwienia studentowi ich uzyskania. Krąg podmiotów, w których studenci realizują praktykę jest zgodny z prowadzonym kształceniem i zapewnia studentom uzyskanie efektów uczenia się.

Weryfikacja efektów uczenia się na praktykach zawodowych następuje poprzez analizę raportu z odbycia praktyki, zaopatrzonego w opinię opiekuna praktyk zawodowych z ramienia praktykodawcy oraz pomocniczo rozmowy ze studentem. Studenci opisują czynności, które były przez nich wykonywane w danym tygodniu praktyk. Ocena z praktyki wystawiana jest na podstawie oceny pracy studenta dokonanej przez zakładowego opiekuna praktyk oraz wypełnionej ankiety oceny studenta realizującego praktykę zawodową. Opiekun analizuje całość dokumentacji, w tym zapisy z raportu i wystawia ocenę końcową. Instytucja przyjmująca studenta na praktykę potwierdza wprost uzyskanie każdego z zakładanych efektów uczenia się. Powyższe powoduje, że system weryfikacji uzyskania efektów uczenia się w czasie praktyk jest kompleksowy.

Zgodnie z aktualnym regulaminem studiów, na udokumentowany wniosek studenta, Uczelnia może zaliczyć na poczet praktyki zawodowej czynności wykonane w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, jeżeli umożliwiły one uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów dla praktyki zawodowej. Wzór dokumentu służący do zaliczenia praktyk w podany sposób zawiera odniesienie do efektów uczenia się przyporządkowanych do praktyk. Opiekun praktyk rozpoznając wniosek dokonuje potwierdzenia posiadania przez studentów każdego efektu z osobna. Przyjęte założenia są prawidłowe. W roku akademickim 2024/2025 praktyki na podstawie zatrudnienia zaliczyło 0,5% studentów studiów stacjonarnych oraz 1,3% studentów studiów niestacjonarnych.

Student ma możliwość wypełnienia ankiety oceny praktyk. Uczelnia tym samym zapewnia sobie narzędzie do oceny jakości realizacji praktyk w danej instytucji. Ankieta zawiera przestrzeń na udzielenie swobodnej opinii przez studenta. Dokumentacja dotycząca rozliczenia przebiegu praktyk przewiduje w wystarczającym zakresie możliwość wskazania przez studenta uwag, obserwacji czy wniosków dotyczących przebiegu praktyki. Opiekun praktyk przygotowuje sprawozdanie z prowadzonego badania ankietowego. Wzór sprawozdania zawiera miejsce na wnioski o charakterze doskonalącym. Przedłożone sprawozdanie nie zawierało jednak żadnych wniosków o takim charakterze.

Uczelnia deklaruje, że opiekunowie praktyk prowadzą hospitacje praktyk przez osobiste wizyty lub telefonicznie. System kontroli realizacji praktyk ma więc charakter kompleksowy, co pozytywnie

wpływa na motywację studentów do rzeczywistego wywiązywania się z obowiązków związanych z praktykami. Roczne sprawozdanie z realizacji praktyk nie zawiera liczby przeprowadzonych hospitacji ani informacji o wnioskach płynących z przeprowadzonych hospitacji.

Dokumentacja praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w czasie spotkań Rady Dydaktycznej Kierunku Studiów. Proces doskonalenia koordynuje dyrektor kierunku studiów. Dzięki wskazaniom absolwentów Uczelnia zwiększyła liczbę godzin praktyk z 75 na 120.

Zgodnie z Regulaminem studiów rok akademicki rozpoczyna się 1 października danego roku kalendarzowego i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego. Rok akademicki obejmuje: okres zajęć wynikających z programu studiów, podzielony na dwa semestry - semestr zimowy i semestr letni; dwie sesje egzaminacyjne, trwające od 14 do 21 dni; okresy wolne od zajęć, w szczególności przerwy świąteczne oraz przerwy między semestrami.

Zajęcia odbywają się zgodnie z harmonogramem zajęć, przy czym zasady układania harmonogramów zajęć reguluje Zarządzenie Rektora nr 64/2022 z dnia 9 maja 2022 w sprawie określenia godzin prowadzenia zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, określające ujednoczony na poziomie całego Uniwersytetu godzinowy rozkład zajęć na studiach stacjonarnych, zgodnie z którym zajęcia odbywają się w blokach 90 minutowych, po każdym z których przewidziano piętnastominutowe przerwy. Harmonogram zajęć przewiduje również jedną przerwę czterdziestopięciminutową (13.00-13.45). Zajęcia na studiach stacjonarnych realizowane są od poniedziałku do czwartku w godzinach między 8.00 a 18.45. W wyjątkowych i rzadkich sytuacjach zajęcia mogą trwać do godz. 20.30.

Planowanie i organizacja zajęć umożliwiają studentom efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki prawne, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tej dyscyplinie.

Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie

przez studentów efektów uczenia się. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć wyrażony punktami ECTS w stosunku do szacowanego czasu indywidualnej pracy studenta jest poprawnie określony. Liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, umożliwi studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów spełnia wymagania określone w obowiązujących przepisach. Sekwencja zajęć zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach są właściwe. Harmonogram realizacji programu studiów umożliwia wybór zajęć, zgodnie z obowiązującymi przepisami, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Harmonogram realizacji programu studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której został przyporządkowany kierunek, w wymaganym wymiarze punktów ECTS. Harmonogram realizacji programu studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego.

Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Umożliwiają również przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Przedmiotowe efekty uczenia się zakładane dla praktyki zawodowej są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, jak również z efektami kierunkowymi, oraz są specyficzne. Treści programowe praktyk, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, umiejscowienie praktyk w planie studiów, a także dobór miejsc ich odbywania zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywają się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Osoby, które odpowiadają za organizację praktyk na kierunku i nadzór nad nimi, mają odpowiednie kwalifikacje. Uczelnia prawidłowo określiła ich zadania i zakres odpowiedzialności. Uczelnia posiada prawidłowe kryteria, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe. Uczelnia wprowadziła i przestrzega reguł zatwierdzania miejsca odbywania praktyk samodzielnie wybranego przez studenta. Warunki kwalifikowania na praktyki są prawidłowe. Uczelnia posiada procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy, w ramach której weryfikowana jest adekwatność uzyskanego doświadczenia w stosunku do efektów uczenia się założonych dla praktyk. Uczelnia nie dokumentuje hospitacji praktyk. Zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania oraz zakres współpracy osób nadzorujących praktyki i sposoby komunikowania się zostały określone w sposób przejrzysty w porozumieniu o realizację praktyk.

Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Reagowanie w programie studiów na rozrost i fragmentaryzację podstawowych gałęzi prawa, czego wyrazem jest prowadzenie jako odrębnych modułów *postępowanie administracyjne* i *postępowanie sądowniczo-administracyjne* oraz zwiększenie wymiaru godzinowego zajęć

postępowanie sądowoadministracyjne i prawo administracyjne w odpowiedzi na wynikający ze zmian prawnych wzrost objętości treści dydaktycznych wymaganych w ramach tych zajęć.

2. Ujęcie w programie studiów kierunku prawo zajęć *prawo samorządu terytorialnego* jako obowiązkowych, w istotnym wymiarze godzinowym, będące odpowiedzią na potrzeby lokalne i regionalne (m.in. jedyny dotychczas związek metropolitalny w Polsce - Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia) oraz prowadzone z powodzeniem w jednostce badania naukowe w tym obszarze

Rekomendacje

Rekomenduje się modyfikację procedury ewaluacji praktyk poprzez formułowanie wniosków doskonalących w rocznych sprawozdaniach opiekunów praktyk oraz poprzez rozszerzenie zakresu sprawozdania o wnioski płynące z hospitacji praktyk.

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Szczegółowe warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na wszystkie kierunki studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, w tym na oceniany kierunek prawo, określane są corocznie uchwałami Senatu, z uwzględnieniem wymogu art. 70 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z którym uczelnia ustala warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposób jej przeprowadzenia, przy czym uchwała senatu jest udostępniana nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, w którym ma się odbyć rekrutacja. Warunki przyjęcia kandydatów na studia w roku akademickim 2025/2026 określa Uchwała Nr 573 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w roku akademickim 2025/2026.

Kwalifikacja na kierunek prawo obejmuje konkurs świadectw dojrzałości z trzech dowolnych przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym w części pisemnej, z których kandydatka/kandydat uzyskał najwyższy procentowy wynik. Wynik egzaminu na poziomie podstawowym jest mnożony przez przelicznik 0,5, a na poziomie rozszerzonym przez przelicznik 1. Jeżeli kandydatka/kandydat zdawał na egzaminie maturalnym dany przedmiot na obu poziomach, pod uwagę brany jest wynik z poziomu, który po uwzględnieniu przelicznika będzie korzystniejszy dla kandydata. Wynik z egzaminu dwujęzycznego z nowożytnego języka obcego jest przeliczany na wynik na poziomie rozszerzonym przez pomnożenie go przez 4/3 z tym, że wynik maksymalny z poziomu rozszerzonego nie może przekroczyć 100% (jeżeli jest wyższy – otrzymuje wartość 100%).

O zakwalifikowaniu na studia decyduje miejsce na liście rankingowej, utworzonej na podstawie sumy uzyskanych punktów z przedmiotów maturalnych, z uwzględnieniem limitu przyjęć określonych właściwą uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego na studia przyjmowani są laureaci oraz finaliści wybranych olimpiad, konkursów i zawodów sportowych (w roku akademickim 2025/2026 liczba zakwalifikowanych olimpijczyków na

kierunek prawo, studia stacjonarne wynosiła 58. Przyjętych zostało 28 osób). Na studia stacjonarne na kierunku prawo limit wynosi 250 osób, a na studia niestacjonarne wynosi 500 osób.

Oceniając warunki i kryteria rekrutacji kandydatów na oceniany kierunek można stwierdzić, że są one przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Warunki i kryteria rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku.

Ogólne zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów określa Uchwała Nr 432 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 września 2019 r. w sprawie organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Zgodnie z ww. Uchwałą podstawą potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną jest odniesienie efektów uczenia się danej osoby do efektów uczenia się zdefiniowanych dla modułów kształcenia określonego kierunku, poziomu i profilu studiów, zaliczanych w konkretnym cyklu studiów. Potwierdzenie efektów uczenia się przeprowadza się na poziomie modułów kształcenia. Rezultatem procesu potwierdzenia efektów uczenia się jest zaliczenie określonych modułów kształcenia jest realizacja programu studiów z wyłączeniem zajęć, dla których zakładane efekty zostały potwierdzone.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej określa Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Zgodnie z Regulaminem przeniesienie i uznawanie punktów ECTS umożliwia kontynuację kształcenia na kierunku, na który student przenosi się z innej uczelni, w tym z uczelni zagranicznej. Warunkiem uznania punktów ECTS uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, w miejsce punktów przypisanych zajęciom zawartych w programie studiów ocenianego kierunku, jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się z efektami przewidzianymi w programie studiów. Za prawidłowe przenoszenie osiągnięć, zatwierdzenie harmonogramu oraz określenie zasad przenoszenia zdobytych osiągnięć odpowiada dziekan lub właściwy pełnomocnik po zasięgnięciu opinii dyrektora kierunku. W przypadku stwierdzenia istotnych rozbieżności dziekan: kieruje wnioskiem studenta do weryfikacji merytorycznej przez nauczyciela akademickiego prowadzącego dany moduł; zaleca uzupełnienie różnic programowych i brakujących punktów ECTS; podejmuje decyzję o odmowie uznania efektów uczenia się. Decyzje o przeniesieniu cudzoziemców z innej uczelni podejmuje Rektor.

Program studiów na kierunku prawo przewiduje przygotowanie i obronę pracy dyplomowej. Zasady, warunki i tryb dyplomowania zostały określone w Regulaminie studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

Na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach obowiązuje określona procedura dyplomowania. Promotorami prac magisterskich mogą być nauczyciele akademicki posiadający stopień co najmniej doktora habilitowanego. Doświadczeni pracownicy lub eksperci zewnętrzeni posiadający stopień naukowy doktora, niespełniający tego wymogu, mogą zostać upoważnieni przez dziekana do kierowania pracą magisterską po uzyskaniu opinii rady dydaktycznej kierunku prawo (§ 34 ust. 4 Regulaminu studiów). Wybór promotora pracy dyplomowej należy do studentów, którzy kierują się zgodnością zainteresowań badawczych z tematyką proponowaną przez pracownika oraz planowaną ścieżką zawodową. Pracownicy naukowcy zgłaszają tematy seminariów. Tematyka prac magisterskich ustalana jest indywidualnie przez promotorów podczas spotkań ze studentami zainteresowanymi daną problematyką i jest zgodna z tematyką seminarium. Na Wydziale

Prawa i Administracji zatwierdzenia tematów dokonuje dyrektor kierunku, jednak każdą zmianę tytułu w ramach zatwierdzonego tematu promotor zgłasza innemu podmiotowi, tj. dziekanowi, w formie pisemnej.

W roku akademickim 2025/2026 osoby studiujące miały możliwość wyboru spośród 41 seminariów. Tematyka pracy magisterskiej jest powiązana z dyscypliną naukową, do której przyporządkowany jest kierunek (nauki prawne), oraz z obszarem badawczym wybranego promotora lub promotorki.

Przed egzaminem dyplomowym każda praca jest weryfikowana w JSA (Jednolity System Antyplagiatowy) w celu potwierdzenia jej oryginalności i samodzielności. W razie podejrzenia naruszenia prawa własności intelektualnej promotor ma obowiązek zgłoszenia sprawy. Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja powołana przez dziekana, w skład której wchodzi przewodniczący (pracownik naukowy ze stopniem co najmniej doktora), promotor oraz recenzent pracy. W trakcie egzaminu student odpowiada na pytania – dwa losuje z listy zagadnień seminarium przygotowanej wcześniej przez promotora i podanej do wiadomości osób studiujących, a kolejne pytanie zadają członkowie komisji w zakresie przygotowanej pracy magisterskiej.

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem studiów Uniwersytetu Śląskiego, student kierunku prawo może złożyć pracę magisterską również w postaci artykułu naukowego, o ile uzyska zgodę promotora i dziekana. Praca w takiej formie musi być opublikowana w otwartym dostępie w czasopiśmie naukowym ujętym w wykazie czasopism punktowanych, zgodnym z dyscypliną naukową, do której kierunek jest przyporządkowany. Jako przykład można wskazać tutaj artykuł naukowy „Poza interpretacją” opublikowany w czasopiśmie „Transformacje Prawa Prywatnego”. Innym przykładem może być artykuł „AI Act - Regulacja przyszłości sztucznej inteligencji w Europie? Ocena wartości chronionych przez AI Act” opublikowany w czasopiśmie „Rocznik Naukowy Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy. Transdyscyplinarne Studia o Kulturze (i) Edukacji”.

Na ocenianym kierunku stosowane są zróżnicowane formy metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się. Najczęściej wykorzystywane w zakresie wiedzy są: egzaminy pisemne w formie pytań testowych lub pytań otwartych oraz formy mieszane, prace pisemne polegające na opracowaniu wskazanego zagadnienia (referaty), prezentacje polegające na ustnym przedstawieniu wyników opracowania wybranego zagadnienia oraz odpowiedzi ustne. W zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych często wybieranymi metodami są wystąpienia ustne, dokonywanie analiz konkretnej sytuacji faktycznej wraz z subsumpcją pod zakresy odpowiednich norm prawnych i uzasadnieniem przyjętego rozstrzygnięcia, przygotowywanie pism procesowych lub wzorów umów. Przykładem metody weryfikacji rezultatów nauczania dostosowanej do charakteru studiów na kierunku prawo jest case study.

W toku nauczania języka angielskiego student uzyskuje semestralne oceny na podstawie poziomu opanowania różnych sprawności językowych. Na ocenę semestralną składają się: kolokwia o odpowiednim poziomie trudności oraz wypowiedzi ustne (prezentacja, projekt, dyskusja, aktywność). Oprócz uczestnictwa w zajęciach, warunkiem osiągnięcia efektów uczenia się na danym poziomie jest również praca indywidualna studenta. Lektorat zakończony jest egzaminem na poziomie B2+, sprawdzającym m.in. umiejętności użycia terminologii specjalistycznej. Egzamin w formie pisemnej sprawdza stopień znajomości słownictwa i kolokacji używanych w terminologii specjalistycznej oraz struktur gramatycznych, a także umiejętność rozumienia ze słuchu i czytania ze zrozumieniem. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczeń z poszczególnych etapów nauki języka obcego rozłożonych na semestry.

Warto odnotować, że w programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026 przewidziano nowy moduł urozmaicający wachlarz stosowanych metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się na kierunku prawo. Moduł Klinika Prawa ma charakter warsztatowy. Obejmuje różnorodne zajęcia nakierowane na pogłębianie i utrwalanie wiedzy w zakresie wybranej dziedziny prawa, a nade wszystko na zdobywanie umiejętności praktycznych w zakresie stosowania wybranych regulacji prawnych. Istotą modułu jest aktywny udział osób studiujących w rozwiązywaniu problemów prawnych w oparciu o rzeczywiste lub fikcyjne stany faktyczne pod naukową opieką osoby prowadzącej zajęcia. W zależności od wiodącej tematyki warsztatów, osoby studiujące biorą udział w wizytach studyjnych w wybranych instytucjach publicznych, a także w symulacjach rozpraw, posiedzeń, mediacji lub negocjacji. Indywidualnie lub zespołowo opracowują zadania projektowe takie jak przygotowanie rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego, opracowanie porady prawnej, stworzenie scenariusza symulacji, przygotowanie planu projektu badawczego lub artykułu naukowego. Weryfikacja efektów uczenia się następuje tu zwłaszcza podczas dyskusji, rozwiązywania kazuś, udziału w symulacjach (np. rozpraw lub mediacji), a także pracach pisemnych (poradach prawnych, projektach decyzji i orzeczeń).

Efekty uczenia się studentów dokumentowane są poprzez prace zaliczeniowe i egzaminacyjne, o ile sylabus przewiduje formę pisemną. Jeżeli zaliczenie lub egzamin odbywa się w formie ustnej, prowadzący zajęcia zobowiązany jest do niezwłocznego wpisania oceny do protokołu w systemie USOS – najpóźniej w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia wyników danej formy zajęć lub egzaminu.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów, prac dyplomowych, dzienników praktyk. Ocena skuteczności osiągania zakładanych efektów uczenia się została dokonana na podstawie analizy kilku wybranych prac etapowych i egzaminacyjnych. Oceniane prace etapowe posiadają zróżnicowaną formę, dotyczą różnych lat studiów, różnych zajęć, są rezultatem pracy indywidualnej lub zespołowej. Zadania i pytania pojawiające się na egzaminach i w pracach etapowych są na właściwym poziomie szczegółowości, co umożliwiło weryfikację i ocenę uzyskanych efektów uczenia się – dotyczy to zarówno weryfikacji wiedzy, jak i umiejętności. Tematyka prac umożliwiła sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się przypisanych do zajęć – stosowane metody pozwoliły na sprawdzenie, czy założone efekty uczenia się zostały osiągnięte. Dokumentacja związana ze sprawdzaniem i oceną prac studenckich jest prowadzona właściwie.

Zakres i poziom efektów uczenia się uzyskanych przez studentów na zakończenie studiów jest weryfikowany także poprzez prace dyplomowe. Należy podkreślić wysoki poziom merytoryczny prac dyplomowych. Prace dyplomowe mieszczą się w obszarze tematycznym związanym z naukami prawnymi. We wszystkich przypadkach stwierdzono trafność doboru tematyki prac dyplomowych, zgodność z efektami uczenia się dla ocenianego kierunku studiów, zgodność treści i struktury pracy z tematem, poprawność stosowanych metod, poprawność terminologiczną oraz językowo-stylistyczną. Dobór piśmiennictwa wykorzystanego w pracy był prawidłowy. Prace dyplomowe spełniały wymagania właściwe dla prac magisterskich – oceniane prace dyplomowe wskazywały na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia. Strona edycyjna prac nie budziła zastrzeżeń. Recenzje odnoszą się do wszystkich aspektów pracy dyplomowej, nie mają ogólnikowego charakteru. W opiniach i recenzjach wskazywane były zarówno mocne, jak i słabe strony prac. Opiekunowie pracy i recenzenci wystawiali zasadne oceny, a ich obniżenie było właściwie uzasadnione.

Udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się. Jako dowód na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się związanych z kompetencjami badawczymi należy wskazać uczestnictwo studentów w działalności naukowo-badawczej prowadzonej przez kadre, czego rezultatem są wspólne publikacje naukowe, np. T. Gwóźdź, A. Brzenk, *Constitutional aspects of the state budget procedure in Poland: analysis of the example of the 2024 budget*, "Roczniki Administracji i Prawa" 2024/3.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku prawo oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Metody weryfikacji pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Osiągnięcie efektów uczenia się przez studentów jest uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych, a także prac dyplomowych. Rodzaj, forma, tematyka, metodyka, jak również stawiane wymagania w przypadku prac etapowych, a także prac dyplomowych są dostosowane do poziomu i profilu studiów, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany. Odnotowano, że studenci są autorami/współautorami publikacji naukowych, jak też posiadają inne osiągnięcia naukowe w dyscyplinie nauk prawne.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na ocenianym kierunku prawo zajęcia prowadzi 137 nauczycieli akademickich, w tym 21 osób z tytułem naukowym profesora, 42 osoby ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 69 osób ze stopniem naukowym doktora i 5 osób z tytułem zawodowym magistra. Ponadto zajęcia prowadzi 17 doktorantów oraz 9 osób na podstawie umów cywilnoprawnych. W grupie osób zatrudnionych 4 osoby to pracownicy dydaktyczni, zaś pozostali to pracownicy badawczo-dydaktyczni. Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie dyscypliny nauki prawne, umożliwiający prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Lektorzy prowadzący zajęcia na Wydziale Prawa i Administracji są zatrudnieni w ramach Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UŚ. W procesie kształcenia uczestniczą także praktycy z wieloletnim doświadczeniem zawodowym. Znaczna część wykładowców jest czynnymi praktykami (sędziowie wojewódzkiego sądu administracyjnego, sądów powszechnych, adwokaci, radcy prawni, notariusze, prokurator, członkowie Samorządowego Kolegium Odwoławczego, doradcy podatkowi, a także osoby z doświadczeniem samorządowym oraz profesjonalni mediatorzy). Wykłady kursowe i zajęcia do wyboru prowadzili także była RPO, Pełnomocnik Terenowy RPO w Katowicach oraz członkini obecnej Rady Legislacyjnej.

Zarówno struktura kwalifikacji, jak i liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Obecnie na ocenianym kierunku studiów kształci się 1070 studentów. Współczynnik liczby studentów na jednego prowadzącego wynosi 8, co jest wartością zapewniającą prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich, w tym nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy, oraz innych osób prowadzących zajęcia, w tym obciążenie związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwia prawidłową realizację zajęć.

W latach 2020-2025 dorobek publikacyjny pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku wynosi łącznie 2202 publikacje. Większość publikacji to artykuły (1235) ogłoszone w czasopismach naukowych krajowych i międzynarodowych, takich jak: *Rejent*, *Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego*, *Miscellanea Historico-Iuridica*, *Białostockie Studia Prawnicze*, *Equality, Diversity and Inclusion*, *International Journal of Human Rights*, *Państwo i Prawo*, *Diritti Lavori Mercati*, *Holocaust Studies A Journal of Culture and History*, *Beiträge zur Rechtsgeschichte Österreichs* czy też *European Review of Private Law*. Opublikowano również liczne monografie w liczbie 268 (w tym redakcje). Należy podkreślić, że nauczyciele akademicy są autorami lub współautorami podręczników akademickich wykorzystywanych w toku prowadzenia zajęć na kierunku prawo.

Analiza dorobku naukowego i zawodowego, praktycznego i dydaktycznego wszystkich pracowników wykazała zgodność ich kompetencji i doświadczenia z realizowanymi treściami programowymi oraz potwierdziła możliwość prawidłowej realizacji zajęć. Kompetencje dydaktyczne kadry prowadzącej zajęcia zostały potwierdzone m.in. w trakcie hospitacji zajęć przez zespół oceniający PKA.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają szerokie i udokumentowane doświadczeniem kompetencje dydaktyczne, w tym także związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczelnia dba o systematyczne doskonalenie umiejętności dydaktycznych osób prowadzących zajęcia. Pracownicy związani z kierunkiem prawo brali udział w wielu szkoleniach, np.: Nowoczesne nauczanie: warsztat metodyczno-rozwojowy dla nauczycieli, Legal English (z naciskiem na prawo europejskie), Retoryka i wystąpienia publiczne, Emisja głosu, Jednolity System Antyplagiatowy w kontekście możliwości i ograniczeń sztucznej inteligencji. Ponadto prowadzący zajęcia na kierunku prawo uczestniczyli w kursach języków obcych (angielskiego, hiszpańskiego, francuskiego, chorwackiego, czeskiego, włoskiego, rosyjskiego, niemieckiego, hiszpańskiego na poziomie od A2 do C2). Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku prawo uczestniczyli również w projekcie pn. „DUO-Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą”. Miał on na celu zwiększenie zakresu dostępności oraz poziomu otwartości i uniwersalności Uniwersytetu Śląskiego poprzez udoskonalenie wsparcia edukacyjnego. Wydział daje także możliwość udziału w projektach, m. in. opartym na zasadach tutoringów projekcie „Mistrzowie dydaktyki”.

Zajęcia dydaktyczne przydzielane są poszczególnym nauczycielom akademickim z uwzględnieniem ich specjalizacji naukowej, doświadczenia dydaktycznego, doświadczenia zawodowego oraz przygotowania specjalistycznego w przypadku zajęć warsztatowych. Istotne znaczenie ma posiadany dorobek naukowy oraz prowadzone prace naukowo-badawcze. Wykłady prowadzone są przez pracowników naukowych posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy, zaś ćwiczenia, konwersatoria, warsztaty oraz pracownice praktyczne przez osoby posiadające stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra.

W rekrutacji pracowników bierze się pod uwagę potrzeby danego kierunku oraz dorobek naukowy i kompetencje dydaktyczne kandydatów, także te związane z kształceniem na odległość. W ramach naboru pracowników stosuje się kryteria: ilościowe, zatrudniając pracowników w ramach jednostek wykazujących największe zapotrzebowanie oraz jakościowe – zatrudnianie pracowników poprzez organizowanie konkursów otwartych. Procedura ma charakter konkursowy. Konkurs na stanowisko nauczyciela akademickiego ogłasza rektor na wniosek dziekana, zaopiniowany przez uczelnianą komisję do spraw kadry. We wniosku powinno zostać określone stanowisko, na które ma być przeprowadzony konkurs, oraz proponowane wymagania kwalifikacyjne i warunki zatrudnienia. Wniosek powinien także zawierać uzasadnienie potrzeby zatrudnienia pracownika o wskazanych kwalifikacjach. Konkurs przeprowadza i rozstrzyga komisja konkursowa powoływana przez rektora lub upoważnionego prorektora. Na poziomie Wydziału Prawa i Administracji dobór nauczycieli akademickich jest poprzedzony analizą potrzeb dydaktycznych na kierunku, zapewnienia jakości kształcenia, a także oceną dorobku i perspektyw naukowych kandydatów. Opinie w tym zakresie wyrażają dyrektor Instytutu Nauk Prawnych (pełniący jednocześnie funkcję prodziekana do spraw badań naukowych) pod kątem działalności badawczej oraz prodziekana do spraw studenckich i kształcenia wraz z dyrektorem kierunku prawo pod kątem dydaktycznym, w celu zapewnienia powiązania pracy dydaktycznej z dorobkiem i doświadczeniem naukowym pracowników. Ponadto, corocznie dziekan Wydziału wraz z prodziekanem do spraw studenckich i kształcenia oraz dyrektorem kierunku prawo analizują obciążenia dydaktyczne nauczycieli akademickich i oceniają potrzeby wzmocnienia kadry dydaktycznej w danym obszarze.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku podlegają ocenie okresowej, o której mowa w art. 128 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obejmującej aktywność

w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej, a także wyniki ocen dokonywanych przez studentów (w formie anonimowych ankiet) oraz innych nauczycieli (w formie hospitacji). Uzyskanie pozytywnej oceny okresowej jest warunkiem przedłużenia zatrudnienia oraz awansu. Pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi podlegają ocenie bieżącej dokonywanej przez bezpośredniego przełożonego. Ocena nauczycieli akademickich została podporządkowana monitorowaniu i podwyższaniu ich kwalifikacji. Ocena działalności naukowej uwzględnia publikacje, udział w konferencjach naukowych, projektach badawczych, aplikowanie o granty, współpracę z instytucjami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą. Składa się ona z czterech zasadniczych komponentów: okresowe oceny dorobku naukowego i dydaktycznego oraz zaangażowania w sprawy organizacyjne Uczelni i Wydziału; oceny doświadczenia zawodowego zdobytego poza Uczelnią; wyniki hospitacji dydaktycznych; ocen i opinii studentów wyrażonych w ankietach ewaluacyjnych. Działalność dydaktyczna oceniana jest na podstawie hospitacji zajęć oraz ankietyzacji zajęć dydaktycznych.

Pracownicy naukowcy oraz administracyjni Wydziału są poddawani badaniom ankietowym dokonywanym przez studentów. W przypadku nauczycieli akademickich badanie takie odbywa się co najmniej raz (a docelowo dwa razy – pod koniec semestrów: zimowego oraz letniego) w każdym roku akademickim. Ankietyjący studenci mają możliwość wystawienia ocen, odpowiadając na poszczególne pytania, a także wyrażenia swoich opinii w komentarzach.

Uczelnia stwarza dobre warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju, co jest potwierdzone opiniami pracowników. Uczelnia zapewnia wsparcie finansowe udziału nauczycieli w postępowaniach awansowych, a także w konferencjach, seminariach i wyjazdach studyjnych, jak również finansuje wydawanie publikacji naukowych. W celu pomocy nauczycielom akademickim i innym osobom prowadzącym zajęcia dydaktyczne działa Centrum Dydaktyki, służące wymianie doświadczeń i bieżącemu rozwiązywaniu problemów. Do narzędzi motywujących pracowników do podnoszenia kwalifikacji należą: system nagród Rektora za działalność indywidualną albo zespołową obejmującą działalność badawczą, dydaktyczną oraz organizacyjną. Rezultatem prowadzonej polityki kadrowej w latach 2017–2024 jest dynamiczny rozwój nauczycieli akademickich związanych z ocenianym kierunkiem, co potwierdza wysoką jakość prowadzonych badań naukowych. W latach 2020 – 2025 spośród pracowników prowadzących zajęcia na kierunku prawo 7 osób uzyskało tytuł profesora, 9 osób stopień doktora habilitowanego oraz 21 osób stopień doktora.

W celu wspierania i motywowania kadry dydaktycznej powołany został także System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej (SMoDA), zaprojektowany jako proces stale doskonalony, w ramach którego doceniane są działania w następujących przestrzeniach (zgodnych z certyfikatami doskonałości kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej): doskonały kierunek, zawsze dla studenta, otwarty na świat, partner dla rozwoju. W ramach tej inicjatywy m.in. przyznawane są wyróżnienia Rektora za doskonałą dydaktykę.

Realizowana polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniając prawidłową ich realizację, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia.

Uczelnia opracowała odpowiednie procedury w zakresie rozwiązywania konfliktów dotyczących kadry oraz odpowiedni system postępowań dyscyplinarnych, uwzględniających potrzeby ewentualnych ofiar naruszeń prawa oraz obowiązujących standardów zachowań. Zasady zgłaszania naruszeń

i podejmowania działań następczych określa Regulamin zgłoszeń wewnętrznych, wdrożony Zarządzeniem Nr 168 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 1 grudnia 2022 r. Adresatami ewentualnych zgłoszeń lub sygnałów w tym zakresie są bezpośredni przełożeni, m.in. dziekani, dyrektorzy, kierownicy, ale również osoby i zespoły specjalnie do tego powołane, takie jak: Rzecznik praw i wartości akademickich, Rzecznik praw studenta i doktoranta, Komisja ds. równości i różnorodności; Pełnomocniczka ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu. Do dyspozycji pracowników jest także Dział Prawny Uczelni. Określona została także „Polityka antymobbingowa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”, celem której jest zapobieganie powstania przypadków mobbingu w miejscu pracy oraz określająca tryb postępowania antymobbingowego. Dokument ten stanowi załącznik do Regulaminu pracy Uniwersytetu Śląskiego.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich oraz ich doświadczenie zawodowe zapewniają prawidłową realizację zajęć dydaktycznych oraz nabywanie umiejętności badawczych przez studentów. Struktura kwalifikacji naukowych, kompetencje dydaktyczne oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Polityka kadrowa prowadzona w Uczelni, w tym dobór nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia ze studentami, jest odpowiednia do potrzeb związanych z realizacją zajęć i uwzględnia kompetencje nauczycieli oraz ich dorobek naukowy i dydaktyczny.

Nauczyciele poddawani są ocenom okresowym. Oceny ich pracy dokonują także studenci za pośrednictwem systemu ankietowego oraz inni nauczyciele akademicy w formie hospitacji. Wyniki tych ocen są wykorzystywane w procesie doskonalenia kadry dydaktycznej. W Uczelni stosowane są działania pro jakościowe i prorozwojowe, zachęcające kadrę do podnoszenia kwalifikacji naukowych i zawodowych. Polityka kadrowa obejmuje także zasady rozwiązywania konfliktów oraz reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa pracowników i studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uczelnia dysponuje własną, nowoczesną i dobrze dostosowaną do potrzeb kształcenia na wizytowanym kierunku bazą dydaktyczną. Wydział Prawa i Administracji UŚ ma swoją siedzibę w budynku usytuowanym przy ul. Bankowej 11b w Katowicach, oddanym do użytku w 2003 roku. Budynek Wydziału Prawa i Administracji położony jest w centrum miasta oraz w bezpośrednim sąsiedztwie przystanków komunikacji miejskiej — zarówno tramwajowej, jak i autobusowej. Budynek Wydziału został dostosowany do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. W bezpośrednim otoczeniu budynku znajduje się rozległy parking z 217 miejscami postojowymi ogólnodostępnymi (w tym 3 dla osób z niepełnosprawnością), a pod budynkiem parking dla pracowników (100 miejsc postojowych). Przed wejściem do Wydziału znajduje się wydzielone miejsce ze stojakiem dla rowerów i hulajnóg.

W budynku znajduje się odpowiednia liczba sal dydaktycznych, w tym 1 sala „sądowa” z pełnym wyposażeniem sądowej sali rozpraw, a także laboratorium kryminalistyczne. Jedna z auli jest wyposażona w zaplecze do tłumaczeń symultanicznych.

Na pierwszym piętrze znajdują się poszczególne dziekanaty Wydziału i pomieszczenia służące do obsługi studentów. W bliskim sąsiedztwie pomieszczeń poszczególnych dziekanatów znajdują się gabinety dziekana Wydziału, prodziekana ds. studenckich kształcenia, dyrektora kierunku i jego zastępcy. W sąsiedztwie dziekanatów mieści się także odpowiednio wyposażony kącik matki i dziecka. Dziekanat jest wyposażony w system elektronicznej kolejki, który w znacznym zakresie usprawnia jego działalność. W budynku Wydziału znajdują się także: biblioteka prawnicza, księgarnia, szatnia, portiernia, toalety, 2 punkty gastronomiczne oraz 5 automatów vendingowych do sprzedaży napojów i żywności oraz parking podziemny. Nad holem na dwóch piętrach usytuowane są antresole, stanowiące przestrzeń ekspozycyjną promującą sztuki piękne (na wystawy stałe składają się fotografie oraz grafiki).

Uczelnia zapewnia infrastrukturę informatyczną i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Stosowane platformy internetowe umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia (MS Teams, MS Forms, Testportal, platforma e-learningowa UŚ w środowisku Moodle). Wskazane systemy są skorelowane z innymi systemami uczelnianymi, tj. USOSweb oraz adresami mailowymi, a także są dostępne dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami.

Uniwersytet Śląski w Katowicach szczególną wagę przywiązuje do pomocy studentom z niepełnosprawnościami, podejmując w tym zakresie wiele inicjatyw, działań i regulacji. Koordynacja realizowanych w tym zakresie przedsięwzięć zapewniana jest na poziomie uczelnianym poprzez Centrum ds. Osób Studiujących Uniwersytetu Śląskiego. Centrum oferuje m.in. zindywidualizowaną pomoc w postaci indywidualnego asystenta dla studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami ruchowymi, wsparcie tłumacza języka migowego, pomoc w organizacji procesu studiowania, zmianie formy egzaminów z pisemnej na ustną bądź odwrotnie. Studenci mogą także liczyć na wsparcie materialne w postaci stypendium specjalnego. Studenci mogą otrzymać także dodatkowe wsparcie

finansowe na wyrównanie szans związanych z pobytem w zagranicznych uczelniach w ramach programu Erasmus. Dodatkowo mogą się także ubiegać o urlop zdrowotny w sytuacjach przejściowych. Uniwersytet Śląski w Katowicach zapewnia również studentom i pracownikom szerokie wsparcie w zakresie pomocy psychologicznej. Studenci otrzymują również bezpłatne konsultacje psychologiczne. Wszystkie budynki Uniwersytetu, w tym także budynek CINIbA, są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W ramach infrastruktury architektonicznej to wsparcie objawia się przystosowaniem podjazdów, wind, toalet do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Również osiedla akademickie udostępniają pomieszczenia i pokoje umożliwiające swobodne poruszanie się osób z niepełnosprawnością ruchową. Wychodząc naprzeciw innym potrzebom Uczelnia wyposaża studentów z niepełnosprawnościami w specjalistyczny sprzęt (skanery, lupy, dyktafony).

Sal wykładowe i ćwiczeniowe są właściwie wyposażone, także w niezbędny sprzęt multimedialny.

W relacji do liczby studentów oraz potrzeb dydaktycznych liczba sal oraz ilość miejsc w tych salach są w pełni wystarczające. W salach dydaktycznych i bibliotece znajduje się wystarczająca liczba komputerów z dostępem do bezpłatnego Internetu. Sprzęt komputerowy jest nowoczesny i znajduje się w dobrym stanie technicznym. Zasoby infrastrukturalne i techniczne są adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej/zawodowej oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. W budynku Wydziału studenci mogą korzystać z dostępu do bezpłatnego Internetu bezprzewodowego. Uczelnia posiada odpowiednią infrastrukturę do prowadzenia zajęć e-learningowych. Zasoby biblioteczne i informacyjne znajdują się w Bibliotece Prawniczej Oddziale Specjalistycznym Biblioteki UŚ w budynku Wydziału oraz w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej w budynku bezpośrednio sąsiadującym z budynkiem Wydziału. Biblioteka Prawnicza posiada zbiory przekraczające ponad 170 tys. woluminów oraz w bieżącej prenumeracie 191 czasopism i wydawnictw ciągłych. W ramach posiadanych zasobów elektronicznych, Biblioteka zapewnia m.in. dostęp do baz: IBUK, EBSCO Publishing, Wiley Online Library, a także szeregu specjalistycznych baz danych m.in.: SIP Lex, Legalis, Legal Source, Beck Online. Zauważone braki są w miarę możliwości uzupełniane, a egzemplarze uszkodzone – naprawiane przez pracownika Biblioteki bądź podmiot zewnętrzny.

Uczelnia zapewnia studentom dostęp do odpowiedniej liczby stanowisk komputerowych w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach. Pracownicy w ramach dostępnej infrastruktury mają możliwość prowadzenia zajęć z wykorzystaniem środków multimedialnych, a także prowadzenia badań naukowych.

W roku akademickim 2024/2025 przygotowując się do modernizacji Biblioteki Prawniczej, władze Wydziału Prawa i Administracji przeprowadziły badanie ankietowe wśród społeczności akademickiej. Celem badania było rozpoznanie potrzeb i oczekiwań dotyczących zasobów, godzin otwarcia, infrastruktury oraz funkcjonalności Biblioteki. Na podstawie przeprowadzonych badań zaplanowano i rozpoczęto szereg działań modernizacyjnych, których celem jest dostosowanie Biblioteki do oczekiwań społeczności akademickiej (remont i aranżacja czytelnicy z wyodrębnieniem stref: cichej pracy, pracy grupowej oraz relaksu, instalacja dodatkowych gniazdek w białych listwach, zakup skanerów z możliwością zapisu na USB oraz urządzeń wielofunkcyjnych do druku i kserowania, sukcesywne uzupełnianie podręczników i nowości wydawniczych, działania na rzecz rozszerzenia licencji na bazy prawnicze i zwiększenia zdalnego dostępu, pilotażowe wydłużenie godzin otwarcia w okresach sesyjnych).

Wydział prowadzi stały monitoring infrastruktury wspierającej realizację zadań dydaktycznych i naukowych. Wyniki przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez nauczycieli oraz

studentów, są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. Kwestie infrastruktury i zasobów bibliotecznych stanowią przedmiot dyskusji w toku posiedzeń Wydziałowej Komisji Kształcenia i Studentów. Podobnie w przypadku zasobów bibliotecznych. Pracownicy mają bezpośredni wpływ na sposoby, częstość i zakres monitorowania oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej. Pozyskane w ten sposób informacje są każdorazowo włączane do programu spotkań Kolegium Wydziału z pracowniczkami i pracownikami, gdzie przedstawiane są zarówno bieżące działania, jak i plany modernizacyjne. Analogicznie kwestie infrastrukturalne podejmowane są podczas spotkań z Samorządem Studenckim – zarówno w formule posiedzeń z udziałem całego Kolegium, jak i w trakcie indywidualnych rozmów kierowniczkich organizacyjnej bądź dziekana z przedstawicielami studentów. W czerwcu 2025 roku, jeszcze przed uruchomieniem w październiku pełnej strefy lunchowej, na wniosek Samorządu Studenckiego powstała mini strefa kuchenna – ze stolikami, czajnikami i kuchenką mikrofalową, umożliwiającą studentom korzystanie z przyniesionych posiłków. Z kolei w maju 2024 roku na Wydziale pojawiły się pierwsze strefy relaksu, sfinansowane dzięki wsparciu Fundacji „Facultas Iuridica”. Studenci brali udział zarówno w projektowaniu tych przestrzeni, jak i w ankiecie dotyczącej wyboru systemu meblowego, mając realny wpływ na ostateczny kształt inwestycji. Podobnie konsultowane były m.in. godziny otwarcia Biblioteki Prawniczej oraz potrzeba wprowadzenia nowych usług cyfrowych.

Na podkreślenie zasługują również plansze informacyjne zawierające dane osób z obsługi sal i dane z telefonami alarmowymi, stworzenie kąci zabaw dla małych dzieci, których rodzice oczekują w celu załatwienia swoich spraw w dziekanacie, kąci zabaw dla dzieci starszych, a także pokoju wyciszeń dla osób studiujących oraz pracowników służącego do wypoczynku i koncentracji w pracy.

Ważnym narzędziem komunikacji w tym zakresie jest także Newsletter Wydziałowy. To przygotowywany przez Kolegium mailing, który w trakcie roku akademickiego trafia regularnie – średnio 1–2 razy w miesiącu – do skrzynek pocztowych wszystkich pracowników. Zawiera on nie tylko informacje bieżące dotyczące wydarzeń, decyzji czy projektów, ale również aktualizacje o stanie infrastruktury, relacje z zakończonych modernizacji, zapowiedzi kolejnych działań, a także zachęty do zgłaszania własnych uwag i pomysłów.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia posiada własną, nowoczesną i funkcjonalną bazę dydaktyczną i naukową. Liczebność i wielkość sal dydaktycznych w pełni odpowiadają potrzebom kształcenia na wizytowanym kierunku. Uczelnia zapewnia studentom na ocenianym kierunku bazę dydaktyczną, nowoczesną i dobrze dostosowaną pod względem infrastrukturalnym, technicznym i informatycznym do potrzeb uczenia

się. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna umożliwia przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Dotyczy to także infrastruktury wykorzystywanej w kształceniu na odległość. Zasoby biblioteki (zarówno tradycyjne, jak i cyfrowe) są wystarczająco liczne a dostępność zasobów adekwatna do potrzeb. Budynek Uczelni są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i zgodne z wymogami BHP. Infrastruktura podlega właściwym przeglądom z uwzględnieniem opinii kadry dydaktycznej oraz studentów i jest sukcesywnie udoskonalana.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Stworzenie kącika zabaw dla małych dzieci, których rodzice oczekują w celu załatwienia swoich spraw w dziekanacie, a także kącika zabaw dla dzieci starszych (kącik Misia Adwokata przy udziale Naczelnej Rady Adwokackiej).
2. Plansze informacyjne zawierające dane osób z obsługi sal i dane z telefonami alarmowymi.
3. Plansze z kolejnością przemieszczania się osób (pełnią funkcję informacyjną i instruktażową w sytuacjach zagrożenia).
4. Ogólnodostępny lunchroom dla studentów wyposażony w mikrofalówkę, lodówkę, naczynia i sztucce.
5. Pokój wyciszeń dla studentów oraz pracowników służący do wypoczynku i koncentracji w pracy.
6. Newsletter Wydziałowy – regularny mailing zapewnia transparentną komunikację m.in. o modernizacjach i planach rozwoju.

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia prowadzi stałą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Powołano Radę Ekspercką, będącą ciałem opiniodawczo-doradczym dziekana, w skład którego wchodzi przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych oraz podmiotów gospodarczych. Skład jest odpowiednio dobrany do specyfiki ocenianego kierunku. Uczelnia prowadzi konsultacje zarówno z przedstawicielami sektora prywatnego, jak i publicznego. Uczelnia nie zdecydowała się na powołanie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w skład Rady Dydaktycznej Kierunku Studiów Prawo.

Wnioski i uwagi dotyczące kształcenia na ocenianych studiach, przedkładane przez pracodawców, wynikają w szczególności z obserwacji wiedzy i umiejętności studentów i absolwentów ocenianych studiów podczas praktyk, a także z innych form kontaktu i współpracy tych podmiotów ze studentami.

Uwagi i opinie zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych, z którymi nawiązano współpracę są analizowane przez władze Uczelni i brane pod uwagę przy projektowaniu zmian programu studiów. Uczelnia przedstawiała przykłady zmian w programie studiów wprowadzonych w związku z opiniami przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Wskutek przedstawionych sugestii do programu studiów wprowadzono system stałych koszyków przedmiotów obieralnych, grupujących przedmioty z danej gałęzi prawa. Dodano także przedmioty takie jak: *postępowanie egzekucyjne cywilne, prawo upadłościowe i restrukturyzacyjne*, a także elementy retoryki i terminologii łacińskiej.

Uczelnia realizuje we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szereg projektów adresowanych do studentów ocenianych studiów. Jako kluczowe projekty Uczelnia wymienia:

- 3) organizację Kongresu FIDE (Fédération Internationale pour le Droit Européen), organizacji zrzeszającej stowarzyszenia wywodzące się z państw członkowskich Unii Europejskiej, których celem jest rozpowszechnianie wiedzy o prawie unijnym i integracja środowisk prawniczych wokół idei integracji europejskiej; dzień przed głównym wydarzeniem Uczelnia zorganizowała wydarzenie dedykowane studentom pn. „Young FIDE”,
- 3) organizację ponad 20 spotkań, które umożliwiły studentom kierunku prawo zgłębienie wiedzy na temat pracy w różnych odślonach zawodu prawnika, w takie spotkania zaangażowano m.in.: kuratorów sądowych, notariuszy, prokuratorów, adwokatów, biegłych sądowych, sędziów, a także Rzecznika Generalnego TSUE oraz Ambasadora RP w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,
- 3) organizację konkursów studenckich oraz studenckich konferencji naukowych.

Do grona interesariuszy zewnętrznych Uczelnia zalicza również szkoły średnie, z których rekrutują się kandydaci na studia. Współpraca ze szkołami obejmuje organizację wykładów, szkoleń i spotkań promujących ofertę Wydziału, w tym kierunek prawo. Do tej grupy kierowane są także cykliczne wydarzenia, np. Dzień Prawnika (odbywający się co roku 25 października). Niektóre przedsięwzięcia organizowane są wspólnie, jak np. Międzyszkolny Konkurs Prawniczy o Puchar Dziekana OIRP Katowice oraz o indeks na kierunek prawo.

Studenci ocenianych studiów nie przygotowywali dotąd prac dyplomowych w odpowiedzi na zapotrzebowanie zgłaszane przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Studenci ocenianego kierunku biorą udział w konkursach na najlepszą pracę dyplomową, organizowanych przez podmioty zewnętrzne.

Na spotkaniu przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego z zespołem oceniającym obecni byli reprezentanci instytucji współpracujących w ramach Rady Ekspertckiej oraz na podstawie indywidualnych porozumień lub nieformalnie. Na spotkaniu reprezentowane były następujące podmioty: Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Izba Adwokacka w Katowicach, Sąd Okręgowy w Katowicach, Sąd Rejonowy Katowice-Zachód w Katowicach, Urząd Miasta Katowice, Tauron Polska Energia S.A., Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, Izba Notarialna w Katowicach, kancelarie adwokackie i radcowskie. Spotkanie pozwoliło na pozyskanie obiektywnych opinii na temat dobrej jakości współpracy Uczelni z gronem interesariuszy zewnętrznych.

Uczelnia korzysta z wyników monitorowania losów zawodowych absolwentów ELA. Uczelnia prowadzi także własne monitorowanie losów zawodowych absolwentów w postaci badania ankietowego. Wyniki badania są przygotowywane dla poszczególnych kierunków oraz zawierają konkretne wnioski dotyczących prowadzonego kształcenia. Wskutek sugestii absolwentów dokonano konkretnych zmian

w programie studiów. Ograniczono moduł obligatoryjny historia ustroju Polski, w zamian wprowadzono nowy moduł obieralny: ewolucja ustrojów państwowych. Dodano także moduł obowiązkowy - klinika prawa.

Uczelnia określiła wewnętrzną procedurę dotyczącą współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Procedura powinna opisywać także zasady ewaluacji prowadzonej współpracy. Nieformalna ewaluacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzona jest cyklicznie w czasie spotkań nauczycieli akademickich kierunku prawo, w których uczestniczą także członkowie Rady Dydaktycznej Kierunku Studiów. Na podstawie wniosków z okresowego przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym przygotowane są rekomendacje dotyczące doskonalenia współpracy w kolejnym roku akademickim. Prowadzona ewaluacja jest skuteczna, o czym świadczy poprawność doboru instytucji współpracujących. Uczelnia nie podsumowuje pisemnie realizacji przyjętych celów na płaszczyźnie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego są aktywnie zaangażowani w proces doskonalenia jakości kształcenia na kierunku prawo. Interesariusze zewnętrzni mają wpływ na doskonalenie i realizację programu studiów poprzez zgłaszanie swoich uwag bądź to Radzie Ekspertyznej, bądź podczas indywidualnych spotkań z pracownikami kierunku prawo. Współpraca Uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami, ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy, tj. organizacja praktyk, udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć, analiza potrzeb rynku pracy i losów absolwentów kierunku. Prowadzone działania są adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Uczelnia prowadzi okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów. Nieformalna ewaluacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzona jest cyklicznie w czasie spotkań. Brakuje jednak pisemnych podsumowań przeprowadzonych działań doskonalących. Opis funkcjonowania wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia nie zawiera procedury ewaluacji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wprowadzenie do wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia procedury ewaluacji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
2. Rekomenduje się opracowywanie pisemnych podsumowań z działań podejmowanych w ramach procesu ewaluacji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku prawo w Uniwersytecie Śląskim są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz wpisują się w misję uczelni, która zakłada rozwijanie wysokiej jakości badań naukowych i edukacji o wymiarze międzynarodowym.

Internacjonalizacja znajduje odzwierciedlenie w projektowaniu programu studiów, w ustalaniu efektów uczenia się oraz w metodach kształcenia, gdzie uwzględnia się dobre praktyki międzynarodowe. Na poziomie programu studiów umiędzynarodowienie realizowane jest poprzez włączanie zagadnień prawa obcego i europejskiego, komparatystyki oraz poprzez dostęp do zajęć merytorycznych prowadzonych w językach obcych.

Na kierunku prawo stwarzane są szerokie możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów. Obejmują one m.in.: ofertę zajęć prowadzonych w językach obcych; możliwość przygotowania i obrony pracy magisterskiej w języku obcym; udział studentów w międzynarodowych projektach dydaktycznych (np. *Global Classroom Initiative*); możliwość kontynuowania edukacji w pełnych studiach anglojęzycznych na kierunku *International Business Law and Arbitration*; systematyczne wizyty badaczy zagranicznych; rozbudowaną mobilność kadry i studentów w ramach Erasmus+ i umów bilateralnych; aktywną współpracę kadry z zagranicznymi ośrodkami prawniczymi oraz liczne staże zagraniczne pracowników.

Studenci mają możliwość korzystania z mobilności w ramach programu Erasmus+ (studia i praktyki), krótkoterminowych mobilności z komponentem wirtualnym oraz szkół letnich. W ostatnich latach odnotowano wzrost liczby mobilności studenckich. Wsparcie organizacyjne zapewniają pełnomocnik ds. programu Erasmus+, pracownicy administracji oraz struktury ogólnouczelniane.

Kadra wykazuje wysoką aktywność międzynarodową poprzez udział w wyjazdach Erasmus+, stażach badawczych, projektach międzynarodowych oraz konferencjach. Kompetencje zdobywane za granicą są wykorzystywane w dydaktyce, wzbogacając zajęcia o elementy prawa europejskiego i porównawczego.

Uczelnia goszcząca studentów zagranicznych oferuje im odpowiednio przygotowaną ofertę zajęć w języku angielskim oraz wsparcie administracyjne i informacyjne. Pewną rolę odgrywa uczestnictwo UŚ w konsorcjum *Transform4Europe*, które umożliwia studentom i kadrze udział w mobilnościach, projektach dydaktycznych, wspólnych wydarzeniach oraz przedmiotach oferowanych przez uczelnie partnerskie, aczkolwiek nie jest jasne, na ile ma to wpływ na internacjonalizację kierunku prawo.

Uczelnia prowadzi systematyczne monitorowanie procesu umiędzynarodowienia, obejmujące ocenę skali i zakresu mobilności, aktywności międzynarodowej kadry, dostępności zajęć w językach obcych, udziału studentów w inicjatywach międzynarodowych i współpracy z zagranicznymi ośrodkami akademickimi. W procesie monitorowania uczestniczą pełnomocnik ds. umiędzynarodowienia Wydziału, pełnomocnik ds. programu Erasmus+, władze Wydziału oraz jednostki uczelniane odpowiedzialne za współpracę międzynarodową. Wyniki monitorowania wykorzystywane są do doskonalenia oferty zajęć i rozwijania współpracy międzynarodowej.

Jednocześnie należy wskazać, że rezultaty prowadzonego monitorowania powinny w większym stopniu precyzować kierunki dalszego rozwoju umiędzynarodowienia, tak aby jeszcze pełniej wykorzystywać potencjał, jaki oferują np. Blended Intensive Programs (BIP), działania uniwersytetów europejskich, w szczególności konsorcjum Transform4Europe, międzynarodowe projekty dydaktyczne i badawcze realizowane w formule hybrydowej lub zdalnej, tak aby różnymi formami mobilności objąć większy odsetek studentów na kierunku.

Wyniki monitorowania już obecnie wpływają na modyfikacje programu studiów, m.in. poprzez wzmacnianie treści europejskich i komparatystycznych oraz rozwój komponentów językowych. Jednak ich dalsze doprecyzowanie mogłoby stanowić istotne wsparcie przy planowaniu kolejnych działań strategicznych w obszarze umiędzynarodowienia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku prawo w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach prowadzone są systematyczne działania mające na celu wzrost zakresu i zasięgu umiędzynarodowienia. Są one zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Podpisana jest znacząca liczba umów w ramach programu Erasmus+ oraz umów dwustronnych. Pracownicy naukowcy Uczelni brali udział w różnych międzynarodowych projektach. Prowadzona jest ocena stopnia umiędzynarodowienia kształcenia i jej wyniki są implementowane na kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Rekomenduje się dalej idącą konkretyzację wyników monitorowania umiędzynarodowienia na kierunku, przykładowo poprzez bardziej intensywne wykorzystanie instrumentów takich jak *Blended Intensive Programs* i uniwersytety europejskie, tak aby bardziej znaczący odsetek studentów na kierunku mógł brać udział w mobilnościach krótkoterminowych, hybrydowych i wirtualnych.

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia zapewnia studentom ocenianego kierunku wszechstronne i kompleksowe wsparcie zarówno w procesie uczenia się, jak i w rozwoju naukowym, społecznym, zawodowym i osobistym. Dedykowane wsparcie jest oferowane przez wykwalifikowanych nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych, którzy nieustannie podnoszą swoje kompetencje, dostosowując się do zmieniających się potrzeb różnych grup studentów.

Mając na uwadze szczególne potrzeby studentów, Uczelnia prowadzi szereg działań mających na celu wyrównanie szans edukacyjnych. Są to rozwiązania zarówno dla osób z niepełnosprawnościami, jak i z chwilową niepełnosprawnością, a także osób w spektrum czy neuroróżnorodnych. Jednym z takich rozwiązań jest Indywidualne Dostosowanie Studiów (IDS). IDS jest przyznawany studentom ze specjalnymi potrzebami wynikającymi ze stanu zdrowia w celu dostosowania warunków odbywania studiów do rodzaju występujących trudności i ich szczególnej sytuacji. W 2024 roku rozpoczęto realizację strategii otwartości, która ma na celu wsparcie procesu kształcenia i prowadzenia badań naukowych dla studentów z niepełnosprawnościami oraz szczególnymi potrzebami. Uczelnia oferuje również wsparcie asystentów dydaktycznych, a dla osób wykluczonych cyfrowo darmowe wypożyczenie sprzętu. Za wsparcie tych studentów na Wydziale Prawa i Administracji UŚ odpowiadają bezpośrednio: Wydziałowi Koordynatorzy ds. dostosowania studiów (2 osoby) oraz Wydziałowy Koordynator ds. organizacyjnego wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami. Studenci ci mają możliwość skorzystania z pokoju wyciszeń dostępnego na Wydziale, jednak należy zaznaczyć, że z tego miejsca może skorzystać każdy student w potrzebie. W kwestii przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu Uczelnia zapewnia każdemu ze studentów dostęp do licencji MS Office 365. Dodatkowo, na Wydziale znajduje się 27 laptopów, z których mogą skorzystać studenci w nagłej potrzebie oraz tablety, które mogą nieodpłatnie wypożyczyć w celu nauki czy przygotowania pracy. Od marca 2025 Uniwersytet Śląski realizuje program DUO II – Uniwersytet Śląski wspólnotą dostępną, uniwersalną i otwartą, w ramach którego są i będą wdrażane dodatkowe rozwiązania mające na celu wyrównywania szans edukacyjnych. W Regulaminie studiów zawarty jest szereg rozwiązań związanych z organizacją dydaktyki dla osób z niepełnosprawnością, celem ułatwienia im procesu uczenia się oraz wieloaspektowego rozwoju. Uczelnia w zadowalający sposób wspiera studentów w efektywnym korzystaniu z infrastruktury i oprogramowania używanego w kształceniu, w tym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Wsparcie studentów na kierunku prawo uwzględnia zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów. W tym celu, oprócz wspomnianego wcześniej IDS, Uczelnia oferuje Indywidualną Organizację Studiów (IOS) oraz Indywidualny Tok Studiów (ITS). IOS polega na indywidualnym ustaleniu z prowadzącymi zajęcia sposobu realizacji efektów uczenia się i ich weryfikacji. Okolicznościami umożliwiającymi skorzystanie z IOS są m.in.: podjęcie kształcenia na więcej niż jednym kierunku studiów, bycie studentką w ciąży czy studentem posiadającym dziecko, prowadzenie aktywnej działalności w organach Uniwersytetu, organach samorządu studenckiego lub organizacjach studenckich, reprezentowanie Uniwersytetu w dyscyplinach sportowych, a także przyczyny zdrowotne. IOS jest przyznawany na okres jednego semestru. Studenci odbywający naukę

w ramach wymiany międzyuczelnianej otrzymują IOS bez stosownego wniosku. ITS przysługuje studentom, którzy ukończyli przynajmniej pierwszy semestr studiów. ITS polega na odpowiednim doborze modułów realizujących efekty uczenia się kierunku oraz dodatkowych efektów uczenia się, a także udziale studenta w pracach naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych. Okolicznościami umożliwiającymi skorzystanie z ITS są m.in.: uzyskanie średniej ocen powyżej 4,5 w poprzedzającym wniosek semestrze studiów lub średniej ocen powyżej 4,0 z dotychczasowego przebiegu studiów, zatrudnienie w Uniwersytecie w związku z uzyskaniem indywidualnego albo zespołowego grantu na finansowanie działalności badawczej oraz inne, jednak nie dotyczące studentów kierunku prawo. Laureaci i finaliści olimpiad stopnia centralnego oraz konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich czy finaliści mistrzostw ogólnokrajowych lub międzynarodowych w kategoriach młodzieżowych w dyscyplinach sportowych mogą ubiegać się o ITS od pierwszego semestru studiów. W ramach ITS student otrzymuje również opiekę opiekuna naukowego.

W kontekście rozwoju naukowego, studenci ocenianego kierunku angażują się w działania ELSA – międzynarodowej organizacji studenckiej zrzeszającej studentów prawa, oddział w Katowicach oraz 20 kołach naukowych działających w ramach poszczególnych gałęzi prawa. Studentom oferowane są konsultacje naukowe w wymiarze 45 minut tygodniowo, wsparcie w działalności naukowej poprzez przygotowywanie do moot courtów czy innych prawniczych konkursów. W kontekście konsultacji z nauczycielami akademickimi, wyznaczono tzw. pasmo konsultacyjne, dostępne codziennie w godzinach 13:00-13:45. W tym czasie nie odbywają się zajęcia dydaktyczne, dzięki czemu każdy ze studentów może swobodnie skorzystać z konsultacji w razie takiej potrzeby. Za wsparcie studentów w procesie uczenia się odpowiada pełnomocnik ds. studenckich, wspomniani wcześniej pełnomocnicy/koordynatorzy ds. dostępności, pełnomocnik ds. kształcenia zdalnego, pełnomocnik ds. praktyk studenckich.

W kontekście wsparcia aktywności związanych z rozwojem społecznym i wejściem na rynek pracy, Uczelnia oferuje pomoc Akademickiego Biura Karier, które utrzymuje ścisły kontakt z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Oferowane wsparcie dotyczy działań w zakresie doradztwa zawodowego, poszukiwania pracy, staży, wolontariatów, praktyk oraz konferencji naukowych. Biuro udostępnia na swoich stronach oferty pracy, praktyk i staży, oraz organizowanych konferencji, gdzie studenci mogą wyszukać interesujące ich propozycje oraz prowadzi liczne programy rozwojowe. Cennym i rozwijającym doświadczeniem dla studentów jest działalność Studenckiej Poradni Prawnej (SPP). Działalność w ramach SPP może być zaliczona na poczet praktyk studenckich, ale Uczelnia stwarza możliwość angażowania się tam również wolontaryjnie. Nad działalnością SPP czuwa pełnomocnik dziekana ds. studenckiej poradni prawnej oraz opiekunowie właściwych sekcji.

Studenci wyróżniający się na płaszczyźnie naukowej, artystycznej czy sportowej mogą ubiegać się o Grant Studencki czy Wyróżnienia Rektora. W ramach Grantu Studenckiego można otrzymać dofinansowanie w wysokości do 5 000 zł, które można wykorzystać np. na przygotowanie publikacji, wyjazdy konferencyjne, kwerendy biblioteczne, udział w warsztatach, szkoleniach i kursach czy udział w zagranicznych akademickich szkołach letnich. Wyróżnienie Rektora jest przyznawane w kilku kategoriach: wyróżniającą się działalność i osiągnięcia naukowe, osiągnięcia artystyczne, osiągnięcia sportowe, działalność popularnonaukową, działalność społeczną, działalność kulturalną, inicjowanie i rozwijanie życia studenckiego. Na poziomie Wydziału Prawa i Administracji przyznawane są 3 nagrody. Nagroda im. Profesora Waleriana Pańki jest przyznawana za całokształt osiągnięć w trakcie studiów, biorąc pod uwagę końcowy wynik studiów, nagrody i wyróżnienia na konferencjach i konkursach naukowych oraz działalność o charakterze organizacyjnym na rzecz Wydziału. Nagroda

im. Profesor Oktawii Górniok przyznawana jest za wybitną pracę magisterską z zakresu prawa karnego materialnego, prawa karnego procesowego i kryminologii, obronioną na WPIA UŚ. Wyróżnienie Dziekana WPIA UŚ jest przyznawane za unikatową działalność międzynarodową, międzynarodowe sukcesy i promocję Uniwersytetu Śląskiego poza granicami Polski (np. międzynarodowe konkursy, publikacje o charakterze międzynarodowym). Na szczególną uwagę zasługuje program Fundusz Talentów, kierowany do kandydatów i studentów I roku studiów. Na etapie rekrutacji, kandydat może złożyć wniosek o objęcie go wsparciem Funduszu Talentów. Kandydatom będącymi finalistami wielu olimpiad na szczeblu centralnym, międzynarodowym, a także sportowych i artystycznych oferuje się w ramach Funduszu wsparcie w postaci: opieki tutora już od pierwszego roku studiów, gwarancję miejsca w domu studenckim oraz bardzo preferencyjną zniżkę na zakwaterowanie w domu studenckim. Dzięki temu utalentowany student nie musi martwić się sprawami bytowymi i od początku jest wspierany naukowo. Po stosownym wniosku, od drugiego roku studiów student może przejść na nauczanie w ramach opisanego wyżej ITS. Nie ma wtedy co prawda gwarancji ani zniżki na miejsce w domu studenckim, lecz dzięki temu ma opiekę tutora przez cały tok nauczania.

Zapewniony jest ustawowo wymagany system pomocy materialnej. Regulamin świadczeń dla studentów zawiera w sobie istotne informacje, zarówno w kontekście ustawowo wymaganych stypendiów oraz stypendiów z własnych funduszy Uczelni. Oferowane są ustawowe stypendia, takie jak stypendium socjalne, stypendium rektora (za działalność naukową, artystyczną lub sportową), stypendium dla osób z niepełnosprawnością i zapomoga.

Zapewnione jest systemowe wsparcie psychologiczne dla studentów. W celu umówienia się na konsultację z psychologiem lub psychoterapeutą, należy wysłać maila zgłoszeniowego na adres podany na stronie internetowej uczelni. Spotkania odbywają się stacjonarnie, w budynku Rektoratu. Na Uczelni oferowane jest także wsparcie psychiatry, lecz może skierować do niego jedynie psycholog. Dodatkowo, w salach dydaktycznych znajdują się plansze informacyjne z telefonami alarmowymi w razie potrzeby pomocy w sytuacjach kryzysowych. Pełen wykaz telefonów jest dostępny również na stronie internetowej Uczelni. Pomoc psychologa/psychoterapeuty jest oferowana na zasadzie pomocy krótkoterminowej – specjalista może zdecydować o przeprowadzeniu kilku spotkań, jednak nie ma to charakteru długoterminowej terapii.

W kontekście wsparcia studentów należy podkreślić również rozwiązania wymienione już w kryterium 5. Dla rodziców z dziećmi przygotowane są specjalne pomieszczenia. Dla rodziców niemowlaka dostępne są pokoje wyposażone w przewijaki, fotele do karmienia oraz urządzenia do podgrzania pokarmu, natomiast dla starszych dzieci przygotowana jest przestrzeń, gdzie można na chwilę zostawić dziecko. Są to swego rodzaju przestrzenie kreatywne/place zabaw, wydzielone w budynku Wydziału Prawa i Administracji. Dla wszystkich studentów dostępny jest Lunchroom – wydzielone miejsce do odgrzania oraz spożycia przygotowanego posiłku. Dostępne są kubki, sztućce, podstawowa zastawa, zlewozmywak, kuchenka mikrofalowa oraz mała lodówka. Obok Lunchroomu dostępny jest duży stół, przy którym studenci mogą komfortowo zjeść. W kontekście studiów niestacjonarnych na kierunku prawo, na szczególną uwagę zasługuje rodzaj trybu studiów. Student, w zależności od swoich możliwości i preferencji może wybrać tryb niestacjonarny, w którym zajęcia odbywają się w soboty i niedziele co 2 tygodnie, bądź w piątki co tydzień. Program studiów jest realizowany w takim samym tempie w okresie dwutygodniowym, dzięki czemu studenci mogą zmienić tryb studiowania niestacjonarnego w razie zmiany harmonogramu pracy czy innych okoliczności. Uczelnie oferuje możliwość zmiany w rozliczeniu semestralnym.

Na Uczelni funkcjonuje system skarg i wniosków. Za proces odpowiada dziekan, wspierany przez prodziekana ds. studenckich i kształcenia, pełnomocników dziekana, Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta UŚ, dyrektora kierunku i radę dydaktyczną – w zależności od rodzaju sprawy. Wnioski, postulaty i zastrzeżenia są przekazywane w formie pisemnej lub ustnej. Studenci ocenianego kierunku mogą je przekazywać ścieżką formalną przez starostę lub osobiście do Dziekana/Prodziekana ds. studenckich i kształcenia. Procedura odwoławcza przewiduje złożenie pisma do Rektora w terminie 14 dni od decyzji I instancji, za pośrednictwem Dziekana lub Prodziekana ds. studenckich i kształcenia. Dodatkowo, w celu zapewnienia bezpieczeństwa studentów, powołano Pełnomocnika rektora ds. przeciwdziałaniu molestowaniu seksualnemu. Wspomniany wcześniej Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta UŚ powoływany jest przez Rektora po uprzedniej opinii samorządu studenckiego.

Za dodatkowe wsparcie procesu nauczania i uczenia się odpowiada przede wszystkim dziekanat WPIA UŚ, a także wspomniani w opisie kryterium pełnomocnicy i rzecznicy. Kadra administracyjna jest oceniana jako kompetentna i wspierająca, co w bezpośredni sposób przekłada się na poczucie bezpieczeństwa i komfortu studentów w całym procesie uczenia się. Kadra wspierająca odpowiada potrzebom studentów i umożliwia wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Za wsparcie organizacji studenckich odpowiada pełnomocnik ds. organizacji studenckich. Samorząd studencki posiada własny budżet oraz pomieszczenie, a także swoich przedstawicieli w ciałach i organach kolegialnych Uczelni i Wydziału Prawa i Administracji UŚ. Organizacje studenckie mogą zwrócić się o dofinansowanie działalności zarówno do samorządu studenckiego, jak i władz Wydziału. Wspomniana wcześniej ELSA Katowice również ma dostęp do własnego pomieszczenia, a liczne koła naukowe preferują spotkania w wydziałowej bibliotece i czytelni. Niemniej jednak, w razie potrzeby, udostępniane są im w miarę możliwości sale dydaktyczne. Przejawem wsparcia są także programy stypendialne, a także wsparcie w procesie uczenia się dla studentów angażujących się – opisane szerzej powyżej. Zarówno w aspekcie finansowania, jak i organizacyjnym, pomoc władz pozostaje na odpowiednim poziomie i pozwala w sposób efektywny funkcjonować przedstawicielom studenckim, co potwierdza pozytywna opinia w tym zakresie przedstawicieli Samorządu Studenckiego. Członkowie organów Samorządu Studenckiego regularnie współpracują z władzami Uczelni i Wydziału. Studentom ocenianego kierunku studiów stwarza się warunki do zaangażowania w działalność innych organizacji studenckich, także tych pozauczelnianych.

Uczelnia na bieżąco monitoruje system wsparcia oraz motywowania studentów, jak również wsparcie w efektywnym korzystaniu z infrastruktury i oprogramowania używanego w kształceniu. Dowodem na to jest wprowadzenie wielu nowych rozwiązań w kontekście wsparcia studentów. Wszystkie zmiany są szeroko konsultowane i omawiane ze studentami ocenianego kierunku, a studenci są o nich na bieżąco informowani.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System opieki i wsparcia określa się jako odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów w kontekście wsparcia organizacyjnego, merytorycznego, materialnego. Przejawia się ono w opiece merytorycznej nad studentami, także z uwzględnieniem wsparcia w nauczaniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Proces kształcenia jest również odpowiednio wspierany poprzez obsługę administracyjną. Uczelnia motywuje i wspiera studentów wybitnych. Warto podkreślić skuteczne działania prowadzące do wyrównania szans edukacyjnych, wsparcie dla studentów wybitnych oraz szeroki zakres dodatkowych aktywności oferowanych studentom. Sprawnie działa system skarg, próśb i zażaleń, w którym uczestniczą władze Wydziału oraz samorząd studencki. Wsparcie studentów zapewnia pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Wszelkie rodzaje wsparcia i działalności Uczelni dostosowane są również do różnych grup studentów, w szczególności do osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia na bieżąco monitoruje i ewoluuje system wsparcia oferowany studentom na kierunku prawo.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Objęcie najlepszych kandydatów oraz studentów I roku specjalnym programem Fundusz Talentów, a co za tym idzie tutoringiem przez cały tok nauczania oraz dedykowane wsparcie w zakresie socjalno-bytowym.
2. Oferowanie studiów w trybie niestacjonarnym w ramach zajęć odbywających się w soboty i niedziele co 2 tygodnie lub w piątki w każdym tygodniu wraz z umożliwieniem zmiany trybu studiów niestacjonarnych w rozliczeniu semestralnym, a co za tym idzie preferencyjne dostosowanie terminów zajęć.

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do wewnętrznych aktów normatywnych uczelni (zarządzenia i komunikaty Rektora, uchwały Senatu, a także zarządzenia Dziekana, komunikaty jednostek oraz inne dokumenty) jest realizowany za pomocą Biuletynu Informacji Publicznej Uczelni oraz strony internetowej Uczelni. Informacje pomiędzy stroną internetową uczelni, Biuletynem Informacji Publicznej, a systemem Rad-ON są spójne i tożsame. Dla kandydatów na studia jest przygotowana osobna zakładka na stronie Uczelni, która umożliwi znalezienie wszelkich informacji o kierunku prawo, jego programie studiów, warunkach realizacji programu. Osoby chcące zarejestrować się na wybrany kierunek studiów są kierowane do podstrony Rekrutacja w systemie IRK. Ponadto, wszelkie informacje dotyczące kierunku prawo znajdują się również na innych podstronach i zakładkach strony internetowej Uczelni. Osoby zainteresowane mogą uzyskać tam syntetyczną informację o trybach, kierunkach studiów oraz

specjalnościach, profilu kandydata na studia (wskazanie zainteresowań), a także perspektywach zatrudnienia po ukończeniu kierunku. Warunki i tryb rekrutacji są opisane w przejrzysty i łatwy do zrozumienia sposób. Programy studiów zawierające efekty uczenia się są łatwo dostępne na stronie internetowej Wydziału Prawa i Administracji UŚ oraz w BIP. Wyniki rekrutacji są upubliczniane w systemie rekrutacyjnym na kontaktach kandydatów oraz decyzją listowną. W przypadku osób chcących zapoznać się z zasadami dyplomowania, zwłaszcza na ocenianym kierunku, przygotowane są informacje na stronie internetowej oraz w BIP. Szczegółowe informacje na temat procedury korzystania z systemu Archiwum Prac Dyplomowych studenci i pracownicy uczelni uzyskują również na stronie internetowej APD. Wszelkie informacje dotyczące wsparcia studentów są przekazywane ustnie na dniach adaptacyjnych oraz specjalnych zajęciach przeznaczonych dla studentów 1 roku. Dodatkowo, są one dostępne na stronie internetowej. Strona internetowa Uczelni jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w stopniu spełniającym ustawowe wymogi dostępności cyfrowej, a także przetłumaczona na język angielski.

Strona internetowa Uczelni, w szczególności poszczególne zakładki dotyczące ocenianego kierunku zawierają informacje o wymiarze kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a także wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie.

Ocena publicznego dostępu do informacji odbywa się na bieżąco, a zawartość strony i BIP jest regularnie aktualizowana. Nadzór nad jakością informacji sprawują władze Uczelni, władze wydziałów oraz Centrum Obsługi Studentów. Studenci mogą oceniać dostęp do informacji i zgłaszać swoje sugestie do władz Uczelni, dziekanatu lub za pośrednictwem opiekuna roku oraz starosty czy samorządu studenckiego.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Relevantne z perspektywy studentów, kandydatów oraz innych osób zainteresowanych informacje o studiach pozostają powszechnie dostępne z uwzględnieniem możliwości swobodnego i nieskrępowanego dostępu do nich przez osoby wykazujące taką chęć. Informacja obejmuje wszystkie wymagane przepisami elementy, w tym cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. Udostępnione są także informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie oraz podstawowych wskaźników dotyczących skuteczności tego kształcenia. Prowadzony jest monitoring upublicznianych informacji o studiach pod

kątem ich aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Strona internetowa jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz jest przetłumaczona na j. angielski oraz dostępna dla osób z niepełnosprawnością wzroku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Działania systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i doskonalenia programu studiów, a także udział w tych pracach interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, są określone w uczelnianych i wydziałowych przepisach dotyczących jakości kształcenia. W skład Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia wchodzi między innymi uczelniany Zespół Jakości Kształcenia i Akredytacji, rady dydaktyczne kierunku studiów czy dyrektorzy kierunków. System jest wdrażany oraz monitorowany między innymi dzięki procedurom zawartym w Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez dany Wydział. Ewaluacja i doskonalenie jakości kształcenia są prowadzone z uwzględnieniem misji i strategii Wydziału Prawa i Administracji, z udziałem interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, w tym: wykładowców, studentów, absolwentów, pracodawców, przedstawicieli zawodów prawniczych. Za realizację zadań w zakresie zapewniania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia odpowiada – we współpracy z prodziekanem ds. studenckich i kształcenia – Biuro Jakości Kształcenia. Na Wydziale Prawa i Administracji działa między innymi Rada Ekspercka. Konstrukcja SZJK została oparta na strukturach oraz kompetencjach ciał statutowych, które mają w zakresie swojej właściwości materie związane z zarządzaniem procesem kształcenia. Na system składa się z katalog obowiązków i zadań, których bezpośrednim celem jest zapewnienie, doskonalenie, monitoring i ewaluacja jakości kształcenia. Istotną wartością systemu jest jego cykliczność i powszechność.

W związku z powyższym, dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, wykorzystując swoje dobre doświadczenia w tym zakresie, opracowano szczegółowe i precyzyjne Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. W ich ramach uregulowano kwestie takie jak: monitorowanie skuteczności osiągania efektów uczenia się oraz dyplomowanie, praktyki zawodowe, współpracę z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, zapewnienie jakości kadry dydaktycznej, infrastrukturę i zasoby dydaktyczne, wsparcie studentów w procesie uczenia się, publikowanie informacji oraz doskonalenie SZJK dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział.

W Uczelni zostały określone (w odpowiednich uchwałach Senatu i zarządzeniach Rektora UŚ) formalne procedury dotyczące zatwierdzania, zmian oraz wycofania programu studiów składające się na system zapewniania jakości kształcenia na WPIA UŚ w Katowicach. W jego ramach program studiów na kierunku prawo podlega monitorowaniu w zakresie zakładanych efektów uczenia się, metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganych przez studentów, oferty zajęć do wyboru (analizowane jest zainteresowanie studentów określonymi zagadnieniami i zajęciami, w celu zapewnienia zgodności oferty do wyboru z oczekiwaniami studentów). Okresowy przegląd programu studiów przeprowadza Rada Dydaktyczna kierunku studiów prawo, na tej podstawie proponując działania doskonalące program studiów. W okresowych przeglądach programowych uczestniczą opiniodawczo interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Uwzględnia się także monitoring efektywności absolwentów na rynku pracy, badania naukowe kadry, zewnętrzne rekomendacje (od interesariuszy zewnętrznych), a także standardy rankingowe (kluczowych, najbardziej prestiżowych rankingów krajowych, w których oceniany kierunek lokuje się na najwyższych pozycjach).

Systematyczna ocena programu studiów na kierunku prawo jest trafnie oparta m.in. o zestawienia wyników zaliczeń i egzaminów, prac etapowych i dyplomowych. Poza tym podstawą tej oceny są też: informacje zwrotne od studentów, nauczycieli akademickich i pracodawców, informacje odnośnie do ścieżek kariery absolwentów, dane publiczne odnośnie do rynku pracy, a także dane uzyskane z analizy ankiet studenckich (w ostatnim semestrze studiów studenci oceniają, w jakim stopniu program studiów przyczynił się do osiągnięcia przez nich efektów uczenia się) i arkuszy hospitacji zajęć. Wnioski z oceny są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programu studiów na kierunku prawo (w razie konieczności proponuje się działania korygujące, które są wdrażane w kolejnym roku akademickim). Znajomość języków obcych jest weryfikowana za pomocą wewnętrznych egzaminów językowych i przeprowadzanych przez zewnętrzne jednostki certyfikujące.

Narzędziem wspomagającym monitorowanie programu studiów są hospitacje zajęć. Podczas hospitacji ocenie podlega m.in. zgodność treści zajęć z programem, realizacja założonych efektów uczenia się na zajęciach, dobór i wykorzystanie środków dydaktycznych. Należy jednak zwrócić uwagę, że nie wszyscy pracownicy prowadzący zajęcia dydaktyczne podlegają hospitacjom. Wyniki przeprowadzonych ocen należy wykorzystywać dla poprawy jakości kształcenia poprzez ich analizę z ocenianym pracownikami. Cykliczna ocena zewnętrzna jakości kształcenia na kierunku prawo jest też udziałem otoczenia społeczno-gospodarczego (połączona ze współpracą w tworzeniu, realizacji i weryfikacji efektów uczenia się) i polega m. in. na udziale w pracach Rady Ekspertckiej, współpracy w zakresie realizacji studenckich praktyk zawodowych oraz współpracy w zakresie realizacji zajęć przez specjalistów z zewnątrz, a także dokonuje się poprzez doroczne rankingi.

Doskonalenie programów studiów odbywa się w oparciu o wyniki i zalecenia zewnętrznych ocen jakości kształcenia w postaci raportów Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wnioski z systematycznej oceny programów studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programów studiów, w tym zwiększenia zaangażowania studentów i pracodawców w procesie projektowania i doskonalenia programów studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na Uczelni funkcjonuje wyznaczony zespół osób sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem prawo. W ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia określono w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Zatwierdzanie programu studiów i jego zmiany dokonywane są w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury formalne. Przeprowadzana jest też systematyczna ocena programu studiów oparta o analizę danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są adekwatne do celów i zakresu oceny (informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich i pracodawców, informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów, standardy jakości kształcenia międzynarodowych organizacji akredytujących). W systematycznej ocenie programu studiów udział biorą interesariusze wewnętrzni oraz zewnętrzni. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Jakość kształcenia na kierunku prawo jest poddawana cyklicznej ocenie i weryfikacji zewnętrznej. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów oraz wyniki zewnętrznej oceny i weryfikacji jakości kształcenia na kierunku prawo wykorzystywane są w przebudowie i ulepszaniu programu studiów oraz jakości kształcenia. Wszyscy pracownicy prowadzący zajęcia dydaktyczne powinni podlegać regularnym hospitaćjom. Wyniki przeprowadzonych ocen należy wykorzystywać dla poprawy jakości kształcenia poprzez ich analizę z ocenianymi pracownikami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Rekomenduje się bardziej holistyczne podejście do spraw jakości kształcenia w kontekście wniosków wskazywanych po hospitaćjach. Należy wypracować procedury i działania pozwalające na wdrażanie wniosków z hospitaćji i przekazywanie ich ocenianym nauczycielom, aby w drodze wspólnej analizy usuwać ewentualne mankamenty, celem podniesienia jakości kształcenia.

Zalecenia
